

Upravništvo: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Telefon št. 51-22, 51-23, 51-24
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
št. 5 — Telefon št. 51-23, 51-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 4
Računski in Ljubljanski pokrajinski pri pošto-
čkovnem uradu št. 17.749 in ostale kraje
Italije: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Ljubljana, Puceljova ulica 3.

IZJAVLJENI ZASTOPALCI in oglaševalci
Italije in nemškega sveta
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izbaja vsak dan na mesec posejdeljke
Naročnine male mesečno Lk 18.-
in inozemstvo po Lk 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Puceljova ulica št. 3, telefon
št. 51-22, 51-23, 51-24

Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Riuscita incursione su Malta

e vivace attività di pattuglie e d'artiglierie in Egitto

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 27 agosto 1942-XX il seguente bollettino di guerra n. 822:

In Egitto la giornata è stata caratterizzata da vivaci azioni di pattuglie esploranti ed intensificato fuoco delle artiglierie, specie nei settori settentrionale e centrale del fronte. Un'incursione di velivoli nemici su Tobruk ha provocato un incendio prontamente domato.

Uspešen napad na Malto

Sovražnik je izgubil dve letali — V Egiptu oživljeno izvidniško in topniško delovanje

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 27. avgusta naslednje 822. vojno poročilo:

V Egiptu je dan potekel v znamenju živahnih izvidniških akcij in ojačenega topniškega ognja zlasti v severnem in osrednjem odseku fronte. Sovražna letala so na svojem poletu proti Tobruku povzročila požar, ki pa je bil takoj zaduščen.

Naši letalski oddeli so napadli letališča v Alfarju in v Micabbi; v boju sta bili sestreljeni dve letali tipa »Spitfire«. Sestrelili so jih nemški lovci v zraku nad otokom. Vsa naša letala so se vrnila na svoja oporišča.

Neznatno število bomb so britanska letala vrgla na nekatere kraje Sicilije. Iz teh krajev niso javljene nikake žrtve.

Junaška smrt vojnega kurata

Pavia, 27. avg. u. Na ruski fronti je padel za domovino mladi duhovnik Giovanni

Grof Ciano v Budimpešti

Zastopal bo Vladarja in Duceja pri pogrebu Hortyjevemu sina — Avdijenca pri regentu

Budimpešta, 26. avg. s. Ekselencio grofa Ciana, zastopnika Nj. Vel. Kralja in Cesarja ter Duceja, je sprejel regent Horty. Grofa Ciana je spremljal italijanski poslanik Anfuso. Regent Horty se je z grofom Ciano dolgo razgovarjal in bil vidno ganjen sprčo odkritostnega sožalovanja Italije ob globoki žalosti, ki je regenta zadela.

Potem ko je obiskal predsednika ministrskega sveta Kallaya, je grof Ciano ob spremstvu ministra Anfusa in vseh članov italijanske misije, izkazal zadnjo čast pred krsto Stefana Hortyja. Tudi predsednik parlamenta je sprejel italijansko misijo z Eksk. Ciano na čelu. Grof Ciano se je podal v žalno dvorano v parlamentu in se nekaj minut pomudil v zbratosti pred krsto Stefana Hortyja. Na katefalk so bili položeni veliki lovorjenci z italijanskimi travkami in sicer venec Nj. Vel. Kralja in Cesarja, venec Duceja in venec grofa Ciana.

Nemška delegacija

pri pogrebu

Budimpešta, 26. avg. s. Regent je sprejel nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa, ki je regentu izrekel globoko sožalje v Hitlerjevem imenu ob smrti Stefana Hortyja, madžarskega podregenta. Nato je minister von Ribbentrop odšel v spremstvu feldmaršala von Keitela in vseh članov nemške delegacije v parlament, kjer se je poklonil ob krsti Stefana Hortyja. Von Ribbentrop je položil na katefalk venec, ki ga je poslal nemški kancelar Hitler.

Žalne svečanosti v madžarski prestolnici

Budimpešta, 26. avg. s. Globoko sožalovanje ljudstva z regentom Hortyjem se še nadalje kaže. Ob 6. uri davi je bil za javnost odprt parlament, toda že od 3.

Indijski odpor je zajel

že več ko pol milijona vasi

Bangkok, 27. avg. s. Nadaljnji znak resnosti položaja v Indiji kaže angleško uradno poročilo, ki pravi, da je bilo na področju Luknova, kjer je zatiranje izredno krvavo, ubitih 17 Indijcev v oboroženem spopadu med skupino Indov ter patrolami policije in čet. Ne gre več samo za bolj ali manj hude manifestacije v mestu, temveč za gverilsko vojno, ki jo Indijci organizirajo tudi na deželi, kjer se po nedavnem angleškem priznanju upor proti tlačiteljem nezadržno širi v več ko 500.000 vaseh. Kakor se vidi, ni bilo normalno stanje, o katerem govore s tolikim zadovoljstvom angleški listi in angleška propaganda, niti najmanj doseženo.

Sonam, 26. avg. s. Šef indijskih nacionalistov Bose, ki že dolgo prebiva na Japonskem, je prišel včeraj v Panang. Bose si bo ogledal najvažnejše mesto na Malajskem polotoku in vzporedil delovanje na tem področju bivajočih Indijcev. Agenciji Domei je Bose izjavil: Ni za Indijce bolj plemenite dolžnosti kakor je žrtvovanje življenja za neodvisnost domovine. Ob ugodnem trenutku bo indijska nacionalistična armada pripravljena za borbo.

Sanghaj, 27. avg. d. O novem nasilju britanske policije proti civilnemu indiskemu prebivalstvu se je izvedelo v sredo ponoči iz New Delhija. Semkaj dospelo uradno britansko poročilo pravi, da je v Lucknovu britanska policija streljala na demon-

Nostre formazioni hanno attaccato gli aeroporti di Hal Far e Micabba; in combattimento due »Spitfire« venivano abbattuti dalla caccia germanica nel cielo dell'isola. Tutti i nostri apparecchi sono rientrati alla base.

Un limitato numero di bombe è stato sganciato da aerei britannici su alcune località della Sicilia, da nessuna di queste sono segnalate vittime.

Zmagovito odbiti sovjetski protinapadi

Berlin, 26. avg. s. Iz pristojnega vojaškega vira se doznava, da so edince italijanske armade v severnem odseku velikega kolena Dona odbile večkrat napade boljše.

vikov, ki so skušali prekoračiti reko, in jim zadale hude izgube. Bojna in lovka letala, ki so jih podpirale eskadre madžarskih lovcev, so uspešno posegle v borbo na fronti, v katerih so se posebno izkazali bersaljeri.

Nemška premoč v zraku

V treh mesecih nemške poletne ofenzive so Sovjeti izgubili nad 5100 letal

Berlin, 27. avg. d. Snočni nemški uradni objavi o velikanskih uspehih nemškega letalstva, v kateri se navaja, da je bilo na vzhodnem bojišču v razdobju od 31. junija do 24. avgusta, odkar traja velika nemška ofenziva, uničenih nad 5100 sovjetskih letal, posveča »Berliner Börsenzeitung« članek, v katerem postavlja v učinkovito luč ogromne uspehe nemškega letalstva. List ugotavlja, da so objavljene številke nov dokaz, da predstavlja nemško letalstvo silo tolikšnega formata, da ji ni dorasel noben nasprotnik. Mojstrsko se je izkazalo tudi nad sovjetskim letalstvom, ki se je oblikovalo celi dve desetletji.

Od početka sedanje vojne se je nemška nadmoč v zraku zmerom očitno uveljavljala. V zadnjih dveh mesecih je nemško letalstvo ponovno izvajalo odločitve v velikih bitkah. Povsod je utiralo pot pehoti z uničevanjem sovražnikovih utrdbenih naprav in z desorganiziranjem oskrbe sovražnikovih sil. Nemško letalstvo je odločno poseglo v borbo za kavkaške gorske prelaze ter je odlično prispevalo k uspehu prodoru preko Dona, kjer je izvrstno podpiralo operacije na terenu. Nadalje nemško letalstvo neumorno ovira ladijski promet

zjutraj se je množica razvrstila na trgih in cestah pred parlamentom. Od 6. ure naprej je defiliralo pred krsto Stefana Hortyja na tisoče in tisoče oseb, med njimi mnogo kmečkih delegacij, ki so prišle iz najbolj oddaljenih krajev. V dvorani, kjer je izpostavljena krsta junaško padlega podregenta, imajo častno stražo letalski oficirji in kraljeva garda.

Danes sta se sestali obe zbornici. V poslanski zbornici je predsednik ministrskega sveta s plemeniti besedami očrtal najbolj značilne epizode iz življenja padlega podregenta, ki se je ves posvetil službi za domovino. Ministrski predsednik je rekel, da junaška smrt letalca Stefana Hortyja, podregenta Madžarske, obvezuje ves narod, da z obnovljeno verno nadaljuje borbo proti boljševizmu za načela kulture, za katera se danes bori vsa Evropa. Ves narod se je strnil okrog plemenite osebnosti Nikole Hortyja, ki ga je zadela tolika žalost, in ves narod je obnovil svojo prisego zvestosti. Kallay je zaključil z besedami: Pred truplom Stefana Hortyja, madžarskega podregenta in junaškega letalca, dviga 15 milijonov Madžarov roko v prisego in kliče: Zivela Madžarska! Zivel regent!

Seja zbornice je bila prekinjena v znak žalosti, poslanci pa so intonirali madžarsko himno. Predsednik ministrskega sveta, ki mu je sledila celotna vlada z vsemi poslanci, je nato položil lovorjenc venec na krsto v parlamentu.

Istočasno je bila podobna žalna seja v senatu. Predsednik senata je dal besedo madžarskemu primasu kardinalu Szeredyju, ki je očrtal lik in zgledno življenje Stefana Hortyja, ki je bil ves predan domovini. Njegova žrtev na bojišču slave, je rekel kardinal, je največje jamstvo, da bo iz sedanje vojne narod izšel ojačen in zmagovit. Senatorji so stoji poslušali kardinalove goreče besede. Nato je bila seja v znak žalosti prekinjena.

Birmanci v japonski vojski

Rangoon, 26. avg. s. Glavni poveljnik japonskih sil v Birmi je pregledal birmanske čete, ki so jih Japonci izvežbali in so dodeljene obrambi tega ozemlja. V kratkem govoru je general rekel, da je vesel, ker birmanske čete sodelujejo aktivno z japonskimi.

Protizidovski ukrepi v Bolgariji

Sofija, 27. avgusta. d. Bolgarska vlada je sklenila nove stroge ukrepe proti židom v Bolgariji. Do 15. septembra bodo morali vsi židje zapustiti bolgarsko prestolnico. Preseljeni bodo deloma v predmestja, deloma pa v notranjost države.

ZASEDENE VIŠINSKE POSTOJANKE

V KAVKAŠKEM GOROVJU

Pri Stalingradu odločno odbiti sovjetski protinapadi — Uspešni boji pri Medjinu in Rzevu — 174 sovražnih letal uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 27. avg. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednji komunikat:

V Kavkazu so bile žilave se borečevo naprotiku v napredujočih napadih iztrgane nadalje višinske postojanke.

Zapadno od Stalingrada je sovražnik podvel ogorčene protinapade proti nemškemu napadalnim klinom, ki so prodrli v njegove obrambne črte. Sovražnik je bil ob močni pomoči letalskih sil zavrnjen z visokimi izgubami. Pri tem je bilo uničenih 40 sovražnih oklopnih voz.

Južnozpadno od Kaluge in Rzevu je sovražnik ponovil svoje napade. Vsi naskoki so bili, deloma v protisunkih, odbiti.

Severozapadno od Medjina je vrgel naš protinapad sovražnika nazaj na njegove izhodne postojanke.

Pred Petrogradom krajevne borbe. Pri neki akciji naskakovalnih oddelkov je bilo razdejanih 40 sovražnih bunkerjev.

Lovali in protiletalsko topništvo so sestrelili v dnevih 25. in 26. avgusta 143 sovjetskih letal. 24 nadaljnjih letal je bilo razdejanih na tleh. 9 lastnih aparatov se ni vrnilo s poletov proti sovražniku.

V Egiptu živahno delovanje izvidniških oddelkov in topništva. Lahka nemška letala so z dobrim učinkom obmetavala za vojni važne cilje.

Posamezna sovjetska letala so izvršila brezpomembne motilne polete nad vzhodno Nemčijo. Zaradi odmetavanja bomb brez cilja so ponekod nastale škode in požari, toda v neznatni izmeri.

Lastne letalske akcije so se vršile nad južno in jugovzhodno Anglijo in so povzročile marsikod velika razdejanja in obsežne požare.

V jutranjih urah dne 27. avgusta je prišlo v Kanalu do kratke bitke med dvema nemškima in šestimi angleškimi hitrimi čolni. Med borbo je bilo več sovražnih čolnov poškodovanih.

Na Volgi nadzoruje Črno morje in Finski zaliv, razbija sovražnikove ladijske konvoje v Severnem ledenem kakor tudi v Sredozemskem morju, se bje v Afriki in mu pri tem še preostaja sil, da lahko požene domov ogromno britansko-ameriško zračno armado, ki si domišlja, da je v premoči.

Prav pri Dieppu se je očitno pokazala nadmoč nemškega letalstva tudi na zapadu. Ta nauk je moral sovražnik plačati s 127 razbitimi letali, ki so nemško letalstvo veljali samo 35 lastnih aparatov. Sovražnik je bil pri Dieppu v zraku popolnoma premagan, pognan v beg in zasledovan vse do svojih izhodiščnih oporišč.

Po vsem tem je popolnoma naravno, zaključuje »Berliner Börsenzeitung«, da že sama misel, da bi treba občutiti nekoč v Angliji vso koncentrirano silo nemškega letalstva, učinkuje na Angleže kakor težka mora. Ko bodo Angleži čitali poročilo o ogromnih uspehih nemškega letalstva na vzhodnem bojišču ter mu pridejali številke o izgubah pri Dieppu, se bodo morali spomniti na prorokovo gospoda Churchilla, ki je nekoč dejal, da bo v tej vojni dobila igro stran, ki bo imela najboljše ljudi.

Med Volgo in Kavkazom

Položaj na južnem delu vzhodnega bojišča v začetku tedna — Orjaški stepni požari

Bern, 27. avg. u. Moskovski dopisniki anglosaških poročevalskih agencij nadaljujejo popisovanje položaja pri Stalingradu naglašujoč resnost in kritičnost trenutka. Eden izmed dopisnikov »United Pressa« brzojavila med drugim:

Odločne bitke okoli Stalingrada so še vedno v polnem teku. Vedno bolj jasno postaja, da si hočejo Nemci odpreti pot proti točkam, ki obvladajo dolenji tok veletoke Volge. Zato so vrgli tja znatne oklopne sile, ki jim še vedno prihaja pomoč preko Dona. V odseku Kotelnikova se borba nadaljuje v strahovitih okoliščinah.

Veter, ki veje z zapada, nosi ogromne stebre plamena in dima proti sovjetskim položajem. Ruski vojaki, na pol goli, se fanatično upirajo. Tla so doslovno pokrita s trupli. Vročina je neznošna. Rusi se morajo brez prestanka umikati pred ognjeno steno, ki se pomika proti njim. Umikajo se počasi in neprestano streljajo na nemške oklopne vozove, ki se komaj odražajo v gostem dimu.

Na Kavkazu branijo Rusi nekatere prehode preko pogorja. Nemci prodirajo v treh smereh: proti Novorosijsku in Tuapseju, proti Groznomu in proti osrednji kavkaški gorski verigi. Iz Pjatigorska prodirajo Nemci v smeri na Ordžonikidze (Vladikavkaz). V tem trenutku njihove čete niso oddaljene niti 100 km od tega mesta, kjer je izhodišče odlične ceste za prehod preko Kavkaza. Ta cesta je uporabna tudi za oklopne vozove. V ugodnem vremenu se cesta lahko prevozi z avtomobilom in osmih urah. Ob koncu meseca septembra pa so hribi že pokriti z velikim snegom, tako da je vožnja z oklopnimi avtomobili zelo otežena.

Na strani sovražnikov ni več nikake skrivnosti, da je bojišče pri Stalingradu glavna fronta. Na strani osi se bojuje na tem prostoru milijon vojakov od podpori 3000 letal. Zaradi teh ogromnih sil sta obe nemški koloni, ki sta prekoračili Don, lahko prodrli mnogo kilometrov globoko v sovjetske obrambne položaje.

V Stalingradu računajo, da se napad na mesto lahko začne vsako uro. Zaradi tega jadrno odvažajo stroje iz delavnice. Tisoče in tisoče delavcev so zaposlili s tem, da za Uralom noč in dan grade nova poslopja za stalingrajske delavnice.

Čete, ki branijo Stalingrad, so v hudi stiski. Stepni požar se razvija v vedno bolj ogromnem obsegu v smeri proti sovjetskim črtam. Za tem neizmernim zastorom dima in plamena stalno napredujejo nemški oklopní vozovi.

Tak je bil položaj v ponedeljek popoldne. V teku naslednjih štirindvajsetih ur so italijanski in nemški oddelki brez prestanka dalje napadali branilce Stalingrada. V skrajnem loku Dona se je Nemcem posre-

čilo, da so prepeljali preko reke nove množice čet. Pritisk na sovjetsko obrambo se je znatno povešal v teku zadnjih ur. Branilci Volge so v tem večji nevarnosti, ker nemška letala sedaj lahko že v teku nekoliko minut prilete od najsprejnejših letališč do Volge.

V Kavkazu so Nemci dosegli reko Teret. Hudi boji se razvijajo zdaj ob železniški progi Rostov—Baku. Na tem odseku se nemški oklopní vozovi hitro približujejo petrolejskemu področju Groznomu. (»Le Ultime Notizie«.)

Stalinova garda v celoti uničena

Berlin, 27. avg. u. Stalin je izdal nov proglas na divizije, ki se bojujejo pod poveljstvom maršala Timošenka in ki imajo nalogo, da branijo Stalingrad. V tem proglasu se pozivajo čete naj se bjejo do skrajnosti in naj ne odstopijo niti pedi zemlje kakor so to dolžnost zvesto izpolnili vojaki Stalinove telesne divizije.

Tu gre za boljševiške veterane, ki so tvorili telesno stražo Stalinovo in ki so bili poslani v boj na fronto med Donom in Volgo. Ti najzvestejši pristaši Stalinovi so se bojevali kakor zver. To ni samo fraza, kakor ni fraza, da je bila divizija telesne straže dobesedno uničena, kajti niti eden izmed teh boljševiških veteranov se ni rešil. Ne glede na žrtvovanje te divizije je položaj pri Stalingradu za boljševike brez-

upen. Timošenko vodi obupno borbo proti oklopnim formacijam maršala von Bocka. Osne čete so preble prvo obrambno črto ter s tem močno ograjajo Stalingrad zlasti ker nove osne čete neprestano prehajajo preko Dona. Nemci imajo znatno premoč v orožju, zlasti v letalih in v oklopnih vozovih. (»Le Ultime Notizie«.)

Japonski list o važnosti stalingrajske bitke

Tokio, 26. avg. s. Japonski tisk se obširno bavi z razvojem bitke pri Stalingradu. List »Asahi« poudarja važnost Stalingrada v gospodarskem življenju Rusije in piše, da bi padec tega mesta tako zmanjšal odpor Sovjetske zveze, da lahko smatramo to bitko odločilno za potek sedanje vojne. Okoliščina, da so Nemci že pred mesecem pričeli napad na zunanje obrambe mesta, samo dokazuje, da so Sovjeti zbrali svoje največje sile v tem pasu, ne meneč se za posledice porazov na drugih področjih.

V Angliji se širi malodušje

Stockholm, 26. avg. s. V nekem članku o političnem in vojaškem položaju piše znana angleška revija »The Economist«, da vzbujajo vsi izgledi za zavzevke malodušje. Potolčeni Sovjeti, piše revija, se vedno dalje umikajo. V Indiji so upori in nemiri, v Afriki čete osi ogrožajo glavno postojanko angleškega imperija. Revija se vprašuje, ali morejo kljub takemu položaju zavezniki še upati v zmago, ter ugotavlja, da vlada povsod v angleških vrstah skeptičnost.

Boji v višini 4000 m

Berlin, 26. avg. s. Na Kavkazu nemške planinske čete še naprej napredujejo kljub srditemu odporu sovražnika, in to zasede 25. avgusta več gorskih prelazov v veliki višini.

Berlin, 27. avg. s. »Zwölf-Uhr-Blast« se bavi z zadnjimi vojnimi dogodki na vzhodni fronti ter naglašuje, da se nemško napredovanje v kavkaških gorah razvija v višini preko 3000 metrov. Zmagovitega prodiranja ne zadržujejo niti snežni vzhari niti druge prirodne ali umetne ovire. Iz vojaških virov poročajo, da je bavarska planinska ekipa, ki je pod poveljstvom kapitana Crotha v neprestanem boju dosegla vrhunc gore Elbrus, celo že v višini 4200 metrov morala prestat hudi boj s sovražnikom. Druge informacije iz vojaških virov javljajo, da so nemške čete močno napredovale tudi v področju na severu Novorosijska. Sovražnik je na umiku preko kalniških step.

Mladci GIL-a v Bolgariji

Sofija, 26. avg. s. 265 italijanskih mladencev, ki so na obisku v Bolgariji, je dospelo iz Varne v Ruščuk. Sprejel jih je župan s poveljnikom garnizije. Množica je pridelala tople manifestacije gostom. Oddelki GIL-a so brezhibno defilirali s svojimi fanfarami na čelu po glavnih cestah mesta ob neprestanem navdušenem vzdikljanju prebivalstva. Pred poveljnikom garnizije so Mussolinijevi mladci z vso popolnostjo s rimskim korakom stopali v parad. Oddelke GIL-a pričakujejo danes zvečer v Sofiji.

Italijanski civilni zakonik, vzor za Portugalsko

Lizbona, 26. avg. s. List »Diario de Lizbona« objavlja članek, posvečen novemu italijanskemu civilnemu zakoniku in opozarja na njegove značilnosti. List omenja važne novosti v novem zakoniku in piše, da je to četrta italijanska kodifikacija po Augustinovi, Napoleonovi in kodifikaciji Risorgimenta ter dodaje, da fašizem tako nadaljuje veliko tradicijo. List izraža upanje, da bo Portugalska izvršila enako delo in želi, da bi ji bila za zgled italijanska kodifikacija, ki ima mnogo prednosti zaradi poenotenja, moderniziranja in skladnosti v zakonodaji.

Drzni vzpon na Elbrus

Sijajno delo skupine bavarskih planinskih lovcev

Berlin, 26. avg. s. Listi opozarjajo s podarkom na drzno dejanje skupine nemških vojakov, ki je zasedla nemško vojno zlastvo na vrh Elbrusa. »Zwölfuhrblatt« doznava iz vojaškega vira, da je to podvzetje izvršila skupina bavarskih gorskih lovcev, ki je izveščala v plezanju in stoji pod poveljstvom kapitana Brotha. Ti bavarski gorski lovci so od pričetka operacij v maju 1942 prevladili, boreč se neprestano v trojski vročini, skupno 1500 km. Ko so dospeli ob vzhodno gorsko vrsto Kavkaza, so e morali boriti z znatnimi boljševiški silami in so v teh borbah razpršili dva konjeniška polka in en pehotni polk ter uničili 10 tankov. Nato so bili v gorah vsak dan v izredno hudi borbi ter so morali obvladati tudi nevarne sovražne zasede kakor manska polja, cestne zapore, pasti itd. Vendar so se vedno dalje vzpenjali ter premagali vse ovire, dokler ni skupina pod poveljstvom kapitana Brotha ob izredno hudi snežni nevihti dne 21. avgusta ob 11.

uri dospela na vrh Elbrusa in tam zasedla nemško vojno zlastvo.

»Lokal-anzeiger« piše, da je na Elbrusu meja večnega snega v višini 2300 metrov in da je ta gigantski gorati masiv Osrednjega Kavkaza s svojima 5.622 in 5.630 metrov visokima vrhovoma za 800 metrov višji od Mont Blanca. List poudarja sportske storitve skupine, ki je bila opravljena v vojnem času.

»Börsen Zeitung« poudarja, da je sovražna propaganda potem, ko so Nemci prekoračili Don, trdila, da bo izredna vročina v stepah tako izmučila nemške čete, da ne bodo več mogli prodrati do vzhodja Kavkaza in tem manj priti preko njega. Odgovor na to neumno dokazovanje so bile ne samo zmagovite borbe zadnjih dni v visokem gorovju in zavzete številnih prelazov v Kavkazu, temveč predvsem drzan vzpon na Elbrus, ki je zaradi tega visoke simboličnega pomena in najboljše predznamenje zmage.

Sad Churchillovega obiska v Moskvi

Namesto druge fronte so boljševiki dosegli obnovo svojega glasila v Angliji

Rim, 26. avg. s. Ker ne more pomagati Timošenkovi na bojiščih pri Stalingradu, je angleška vlada ob tej tragični vojaški uri storila poklon vsaj komunizmu in je danes preklicala prepoved izhajanja komunističnega glasila »Daily Worker«. Rusija ne bo rešila Stalingrada, toda tretja internacionala je zadovoljna, ko vidi da uradno glasila angleškega komunizma zopet izhajajo v glavnem mestu Anglije. S tem dejanjem je Churchill zadovoljil tudi boljševikom naklonjene sile, ki vztrajajo zahtevajo »druge fronte«. Churchill si je mislil, da dovoljenje za izhajanje »Daily Workerja« v Angliji manj stane kakor kak večji Dieppe.

Ustanovitev novega vojaškega poveljstva v Iranu in Iraku, katerega vojska je namenjena za sodelovanje z Rusi pri obrambi Kavkaza ter dovoljenje za izhajanje »Daily Workerja« so posledice Churchillovega potovanja v Moskvo. Vse te odločitve kažejo da je Stalin visoko povzdignil svoj glas v Moskvi in Churchill je na vse pristal, kar je Stalin zahteval, da bi svojega upravičenega razburjenja »tovariša« pomiril. Z zopetnim izhajanjem »Daily Workerja«, ki je bil ustavljen, ker so ga smatrali za nevarnega interesom Anglije priznava London boljševizmu pravico, da zakonito obstoji v Angliji kot socialna ideja kot politična sila in kot orodje propagande. To dejstvo kaže, da mora biti Anglija zelo v zadregi glede na svojega ruskega zaveznika, ki je zapravil ljudi in orožje, zaupajoč v Churchillove obljube. Kdor pozna Anglijo in Angleže, ve tudi, da se morajo Angleži nahajati v zelo ogrožujočih vojaških okoliščinah, če je konservativna stranka kapitulirala v vprašanju »Daily Workerja«. Da bi bila Moskva opogumljena in da bi nadaljevala z odporom, je London potem ko je izdal toliko narodov in toliko idej, izdal še samega sebe.

V Ameriki so razočarani zaradi neuspeha pustolovščine pri Dieppu

Upanje v ustvaritev druge fronte vedno bolj izginja

Lizbona, 26. avg. s. Tisk Amerike, ki se še bavi z Dieppom, mnogo bolj ponižno piše o uspehih izkrcanja pri Dieppu. Dopisnik agencije »United Press« je brzojavil na primer iz Londona, da je bil uspeh po zadnjih obvestilih mnogo manjši. Izgube zaveznikov so bile prevelike. Krivda pade na organizatorje poskusa ki niso predvideli uporabe padalcev in bombnikov strmo-glavcev. Tudi poročevalci revije »Collier« poročajo, da so napadalec uničile baterije, o katerih Angleži sploh niso vedeli da obstoje.

»New York Tribune« piše, da so Angleži verjetno upali, da bodo prodrl globlje na francosko ozemlje in so se pripravili za daljše bivanje na tem ozemlju in za izkrcanje številnejših čet, toda ves ta načrt se je izjalovil. Dopisnik zaključuje da diepska pustolovščina dokazuje, kako težko je ustvariti drugo fronto. Enako pravi »Philadelphia Record«, ki žalostno ugotavlja, da ni treba biti preveč optimističen glede invazije na evropsko ozemlje v velikem slogu. Smo še zelo oddaljeni od zmage, piše »Philadelphia Record« in napad na Dieppe je samo uvod.

Tudi »New York Post« gasi ogenj prvega navdušenja, ko piše: Če se bo poskusila nova invazija, se mora to storiti na področju, ki je manj branjeno od področja pri Dieppu; le tedaj bo več verjetnosti za uspeh. V tem tonu piše tudi »Chicago Daily News«, ki doslovno brzojavlja iz Londona: Na žalost ni bilo mogoče objaviti bolj podrobnih izjav, ni pa prav, da hoče angleški tisk dopovedati, da je bila operacija enostavna in uspešna. Resnica je, da so Nemci čudovito prestali bombardiranje in da mesto Dieppe ni bilo zavzeto niti za eno uro.

Londonski dopisnik lista »New York Times« očita trmoglavost nestrpnem, ki zahtevajo drugo fronto. Zelo neprijetno je, piše list, da ni mogoče objaviti številk o

glas v Moskvi in Churchill je na vse pristal, kar je Stalin zahteval, da bi svojega upravičenega razburjenja »tovariša« pomiril. Z zopetnim izhajanjem »Daily Workerja«, ki je bil ustavljen, ker so ga smatrali za nevarnega interesom Anglije priznava London boljševizmu pravico, da zakonito obstoji v Angliji kot socialna ideja kot politična sila in kot orodje propagande. To dejstvo kaže, da mora biti Anglija zelo v zadregi glede na svojega ruskega zaveznika, ki je zapravil ljudi in orožje, zaupajoč v Churchillove obljube. Kdor pozna Anglijo in Angleže, ve tudi, da se morajo Angleži nahajati v zelo ogrožujočih vojaških okoliščinah, če je konservativna stranka kapitulirala v vprašanju »Daily Workerja«. Da bi bila Moskva opogumljena in da bi nadaljevala z odporom, je London potem ko je izdal toliko narodov in toliko idej, izdal še samega sebe.

izgubih pri operaciji, kakršna je bila pri Dieppu. Tudi washingtonski »Times Herald« priznava, da bo ustvaritev mostišča zaveznikom na francoski obali gigantsko podvzetje. Ni mogoče izkrcati milijona ljudi v eni noči in jim ukazati, naj prodrejo do nemškega glavnega mesta. List »Washington Post«, ki je poluradno glasilo Bele hiše in predvsem glasilo predsednika Roosevelta, izključuje, da bo mogoče po zadnjih izkušnjah ustvariti drugo fronto v Franciji v letu 1942. Vsi poskusi te vrste bi samo oddaljili zmago. Moramo poiskati druga operacijska področja, piše list. Potem pa list kot strateg predlaga zasedbo severne Norveške in izkrcanje v Dakariju, ki bi se moralo izvesti že pred mnogimi meseci, ter zaključuje, da bi morala biti druga fronta logično ustvarjena v Sredozemskem morju.

Film o Dieppu

Berlin, 27. avg. d. Predstavnikom tujega tiska so v Berlinu predvajali najnovejši filmski žurnal, ki prikazuje prizore o poskusu britanske invazije pri Dieppu. Prizori so bili posneti večinoma za časa trajanja britanskega izkrcavanja ter v bitkah na terenu in v zraku, ki so se razvijale pri Dieppu. Na filmskih slikah se med drugim vidijo neki specialno konstruirani čolni, ki so jih Angleži uporabljali za izkrcavanje tankov. S teh čolnov lahko tanki splezajo z lastno silo neposredno na obalo. Nadalje prikazujejo slike razbite angleške tanke s preluknjanim in raztrganim oklopnim obojem, ki so ga prevrtili projektili nemškega letalstva in protitankovskega topništva. Pretežna večina izkrcanih angleških tankov je bila brž tako poškodovana, da je izpadla iz borbe. Filmski žurnal prikazuje streljanje nemškega in sovražniškega topništva, napade pehote in tankov ter letalstva. Vidne so značilne borbe in bombniške operacije nemških in sovražniških letal nad Dieppom in okolico.

Italijanska letalska godba na obisku v Berlinu

Berlin, 27. avg. s. Sem je prispela in bila slovesno sprejeta godba italijanskega Kraljevega letalstva, ki bo priredila v nemški prestolnici niz koncertov. Ob priložnosti glasbenike pozdravljajo predstavniki italijanske veleposlaništva, nemškega ministrstva za propagando ter velika množica navdušenih meščanov.

Izpred vojaškega sodišča

Vojaško vojno sodišče Vrhovnega poveljstva Oboroženih Sil »Slovenija-Dalmazia«, odsek Ljubljana, je izreklo naslednjo sodbo v stvari proti: 1. Grbec Vladimirju, sinu Alojzija in Volarič Marije, roj. 24. III. 1917. v Premu (Fiume), bivajočemu na Vinici, nahajajočemu se v zaporu; 2. Sajeta Antonu, sinu Josipa in Višar Marije, roj. v Velikem Gradšču, 10. VI. 1919. in tam bivajočemu na št. 14., nahajajočemu se v begstvu. Obtožena sta oba: a) zločina po čl. 4. Ducejeve navedbe z dne 3. X. 1941. ker sta v Novem mestu preteklega meseca marca sodelovala v združbi, naperjeni za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družabnega reda v državi; b) zločina po čl. 16. iste navedbe, ker sta v zgoraj omenjenih časovnih in krajevnih okoliščinah sodelovala v oboroženem krdelu, ustanovljenemu za izvrševanje zločinov proti varnosti države.

Grbec je obtožen razen tega še: a) zločina po čl. 7. Ducejeve navedbe z dne 3. X. 1941., ker je izvršil napad na člane Oborožene Sile ter se udeležil oboroženega napada na Stari trg dne 22. III. 1942. in na vojašnico Kraljevih karabinerjev v Žužemberku 26. III. 1942.; b) zločina po čl. 2. Ducejeve navedbe z dne 3. X. 1941., ker je v zgoraj omenjenih časovnih in krajevnih okoliščinah poskušal napad proti varnosti države ter izvršil črno, naperjeno za izvajanje nereda v pokrajini države; c) zločina po čl. 2. Ducejeve navedbe z dne 24. X. 1941., ker je v zgoraj omenjenih okoliščinah bil v posesti orožja in municije brez dovoljenja pristojne oblasti.

Iz teh razlogov proglašajo sodišče na temlju čl. 483. kazenskega zakonika Grbca Vladimirja in Sajeta Antona za kriva udeležbe pri prevratni združbi in pri oboroženem krdelu ter ju obsoja na dosmrtno ječo s trajno izgubo častnih pravic, z zakonitim preklicem in z vsemi zakonitimi posledicami ter na plačilo stroškov razprave in preiskovalnega zapora.

Na osnovi čl. 479. kazenskega zakonika opoča sodišče Vladimirja Grbca obtožbe pod b) in c) zaradi pomanjkanja dokazov. Sodišče odreja, da se pričujoča sodba po enkrat v izveliku objavi v »Piccolu« in v »Jutru«.

Ljubljana, 24. avgusta 1942-XX.

Vojaško vojno sodišče Vrhovnega poveljstva Oboroženih Sil »Slovenija-Dalmazia«,

Dve novi žrtvi komunističnega terorja

Suhorski župnik

Iz Metlike je prispela obžalovanja vredna vest, da so partizani zagrešili nov zločin nad slovenskim duhovnikom. V Suhorju pri Metliki so po strašnem mučenju umorili župnika Janeza Raztresena.

Kaj so si partizani vzeli za povod takega strašnega dejanja, ni znano, znano pa je, da je bil pokojni župnik pri vseh, ki so ga poznali, priljubljen kot velik dobrotnik revežev, zlasti pa je slovel po svoji gostoljubnosti. Kdorkoli je stopil v suhorsko župnišče, siromak ali gospod, je bil deležen prijaznega, ljubeznivega sprejema. Kakor pripovedujejo, je pokojni župnik Raztresen rekel, ko so se pri nas začeli partizanski umori: »Ljudje bodo tedaj popolnoma spregledali, kadar bodo začele padati duhovniške žrtve. Šele tedaj bodo videli, da gre »osvobodilni front« v resnici samo za komunistično diktaturo ter za versko preganjanje. Zato pravim, da bi bilo dobro, če pade kakšen duhovnik. Tedaj bodo spregledali. Sam sem pripravljen, da padem kot prvi.« — Ni padel prvi, pred njim je padlo že več žrtv iz vrst slovenskega duhovništva, zdaj pa se jim je pridružil tudi župnik Raztresen, da s svojo krvjo pomaga odpreti oči tistim, ki hočejo spoznati resnico. Nobenega dvoma ni več, da so številni umori med slovenskim duhovništvom najzgovornejši dokaz, da so vsi ti zločini delo komunističnih rok.

Pokojni župnik Raztresen je bil iz št. Jošta nad Vrhniko doma, kjer se je rodil 27. marca 1895. Na Suhorju je župnikoval 12 let. Vsi, ki so ga poznali, mu bodo ohranili blag spomin.

Fortunat Majdič

Vso pošteno javnost je iskreno razburila vest, da so partizanski morilci v torek v opoldanskem času pred poslopjem Rokodelskega doma umorili znanega karitativnega delavca, uradnika Visokega komisariata, Fortunata Majdiča. Nekaj minut pred pol eno je na cesti morilec ustavil Majdiča in ga po stari partizanski navadi povprašal po njegovi osebi, a se preden mu je Majdič utegnil odgovoriti, je neznanec že s samokresom ustrelil vanj. Majdič je padel, zadet v desno senco in v trebuh, morilec pa je pobegnil v družbi z neko žensko, ki je bila z njim. Hudo ranjenega so Majdiča prepeleli v Leonišče, kjer pa je po hudem trpljenju kmalu nato podlegel.

Nenadna smrt Fortunata Majdiča je globoko pretresla pokojnikove stanovske tovariše, prijatelje in znance. Vsi, ki so ga poznali, so ga cenili kot dobrega tovariša in vzglednega delavca. Že kot goščenec škofijske gimnazije v St. Vidu je bil zelo priljubljen pri profesorjih in prefektih. V službi se je odlikoval po vestnosti in natančnosti, da je bil pri predstojnikih večkrat deležen priznanja. Zasebno je bil mnogo udejstvoval v katoliških dobroteljskih organizacijah. Več let je vodil pismo »Dobroteljski« ter sodeloval v vodstvu društva za varstvo javencev, hkrati pa je bil upravitelj Rokodelskega doma.

Kako priljubljen je bil med vsemi, ki so ga poznali, je najbolj nazorno izpričal pogreb. Včeraj ob 4. popoldne ga je velika množica spremljala na poslednji poti iz kapele sv. Andreja na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. — Morilska roka, ki je ugrabila življenje Fortunata Majdiča, se je pač sama najboljše ocenila s tem, da je segla po življenju človeka, ki je živel samo dobrim delom krščanskega usmiljenja.

Gospodarstvo

Novo rastline za pridobivanje naravnega kavčuka

Odkar so japonske čete zasedle britsko Malajo in Nizozemsko Indijo, kjer se pridobiva 80 % svetovne proizvodnje naravnega kavčuka, je prišla oskrba Anglije in Amerike z naravnim kavčukom v kritični stadij. Novo nastali položaj je dal tudi Američanom povod za poizkuse z drugimi kavčukovimi rastlinami.

V začetku letošnjega leta smo že poročali o raznih poskusnih nasadih raznih kavčukovih rastlin, zlasti v Italiji, Nemčiji in Rusiji. V Italiji se že v večjem obsegu goji rastlina, nazvana »guayule«, ki izvira iz Mehike in posebno dobro uspeva v klimatskih razmerah Italije, zlasti na slabi zemlji, kjer se lahko pridobi povprečno 300 do 400 kg kavčuka na hektar. V bolj severnih državah pa so šli poskusi v drugi smeri, in sicer s posebnimi vrstami regrata, ki dajejo prvovrstni kavčuk, le količina je razmeroma manjša kakor pri kavčukovem drevesu, nazvanem »heveja«. Nemške čete, ki so zasedle Ukrajino, so na mnogih krajih naše poskusne nasade takega regrata za pridobivanje kavčuka. Nemčija si je že več let pred vojno ustvarila podlago za domačo proizvodnjo kavčuka z gradnjo tvornic za umetni kavčuk iz anorganskih tvarin. Letos pa je posvetila pozornost tudi pridobivanju naravnega kavčuka in je bila v začetku januarja ustanovljena v Berlinu posebna družba »Pflanzenkautschuk-Forschungs- und Anbaugesellschaft« z nalogo, da prouči možnost pridobivanja naravnega kavčuka iz za to primernih rastlin v Nemčiji in v ostali Evropi in da poskrbi za poskuse nasade. Sedaj poročajo iz Berlina, da je bila ustanovljena nova družba

»Ost-Gesellschaft für Pflanzenkautschuk und Guttapercha m. b. H.«, s sedežem v Berlinu, ki bo po nalogu nemške države v vzhodnih pokrajinah prevzela nasade za pridobivanje rastlinskega kavčuka in poskrbela tudi za predelavo. V tej zvezi poročajo nemški listi o sedanjem stanju nasadov rastlinskega kavčuka v raznih državah ter navajajo med drugim naslednje:

Zedinjene države so v zaupanju, da bodo imele vedno na razpolago naravni kavčuk iz Malaje in Nizozemske Indije, znanemarske skrbi za pridobivanje sintetičnega kavčuka ali naravnega kavčuka iz rastlin, ki uspevajo tudi v klimatskih razmerah Severne Amerike. Zato so prišle sedaj v sila težave položaj glede oskrbe s kavčukom. V nekaterih poskusnih napravah je znašala leta 1941 proizvodnja sintetičnega kavčuka v Zedinjenih državah komaj 12.000 ton pri letni potrošnji kavčuka, ki znaša okrog 700.000 ton. Tudi Sovjetska Rusija je prišla v enako težaven položaj glede oskrbe s kavčukom. Leta 1939 je znašala sovjetska proizvodnja sintetičnega kavčuka komaj 65.000 ton. Pridobivanje naravnega kavčuka pa je bilo še v poskusnem stanju in je področje pridobivanja kavčuka iz regratovih rastlin sedaj po večini zasedeno od nemških čet.

Zedinjene države imajo sicer možnost podpreti pridobivanje kavčuka iz kavčukovega drevesa »heveje« v južnoameriških državah, kjer je pradolovina kavčukovega drevesa, toda to drevo le počasi raste in bi pretekla vrsta let, preden bi bili novi nasadi sposobni za pridobivanje kavčuka. Zato so v zapadnih državah Amerike uni-je pričeli urejati nasade mehške rastline »guayule«, ki se, kakor rečeno, že vrsto let goji v Italiji. Proizvodnja kavčuka iz »guayule« je znašala v Zedinjenih državah zadnja leta komaj 4000 ton. Toda tudi s to rastlino si Zedinjene države ne morejo mnogo pomagati, ker dajejo nasadi šele po nekaj letih rentabilnejši pridelek. Navzile temu so Zedinjene države določile kredit 44 milijonov dolarjev z namenom, da se uredijo nasadi, ki naj bi v prihodnjih 5 letih dajali 75.000 ton kavčuka. Še večjo pozornost pa so Zedinjene države zaradi tega posvetile proizvodnji sintetičnega kavčuka. Gradnja potrebnih tvornic pa tudi ni mogoča od danes do jutri.

Bolj v severnih državah so pričeli gojiti razne rastline, ki spadajo v vrsto regratov (taraxacum megalorhizum). Poskusi so pokazali, da imajo številne rastline v soku eno snov, ki jo pridobivajo v tropskih deželah od kavčukovega drevesa. Od 1000 preiskanih rastlin je pokazalo okrog 600 vrst v soku to snov v večji ali manjši količini. Le pri redkih rastlinah pa so našli, da vsebujejo v dragocenem soku večje količine kavčuka. Sovjetska Rusija se je odločila za vrsto regrata nazvanega »kok-sagiz«, ki vsebuje v korenini 10 do 17 % kavčuka. Nasade te rastline so ugotovili v Ukrajini, nadalje pri Rjaznu, Voronežu, Tambovu itd. Po sovjetski uradni statistiki so nasadi kok-sagiza znašali v letu 1939. 26.000 ha. Rastlina se hitro množi in je zelo dovzetna za gnojila. Od enega hektara se pridobi približno 200 kg kavčuka. Poleg tega pa se iz predelane soka pridobi 400 do 500 litrov spirita. Medtem ko uspeva rastlina kok-sagiz v bolj vlažni zemlji, je sorodna rastlina tav-sagiz primerna za bolj močvirnata področja ali področja, ki se umetno namakajo. Polzskusi s to drugo rastlino še niso v toliki meri napredovali, pač pa je ugotovljeno, da se pri tav-sagizu lahko odvzema sok rastlini, ki raste, medtem ko se mora pri predelavi kok-sagiza uporabiti vsa Korenina. Vse vrste sagizov dajejo kakovostno prvovrstni kavčuk. Tudi tretja vrsta krim-sagiz je tudi primerna, le da ni odporna proti mrazu in ima manjšo vsebino kavčuka. V Sovjetski Rusiji so na podlagi italijanskih izkušenj že pred vojno pričeli gojiti tudi mehško rastlino »guayule«, in sicer v subtropskih področjih. Ta rastlina daje v tretjem letu na poskusnih nasadih 450 do 500 kg kavčuka.

Strokovnjaki so prepričani, da bo mogoče iz regratov in guayule s selekcijo vzgojiti kulturno rastlino, ki bo dajala vsaj toliko kavčuka kakor kavčukovo drevo he-

veja. Končno je še omeniti poizkuse v Franciji in njenih kolonijah, kjer so pričeli pridobivati kavčuk iz raznih vrst volčjega mleka, ki raste prosto v severni Afriki na področju skoraj 100.000 ha. Pri umetnih nasadih bi ena tretjina tega področja zadostovala za popolno kritje francoske potrošnje kavčuka. Po doigotrajnih poizkusih so v laboratorijih v Casablanci tudi že našli primeren način pridobivanja kavčuka iz soka volčjega mleka. V splošnem je pričakovati, da bo že prihodnje leto mogoče v raznih državah Evrope znatno razširiti proizvodnjo naravnega kavčuka, zlasti ker so na razpolago že dragocene izkušnje, medtem ko morajo v Zedinjenih državah pričeti šele s poizkusi.

V zvezi s temi prizadevanji stopa v ospredje vprašanje, kakšna bo usoda obsežnih kavčukovih plantaž na Malajskem polotoku in na Sumatri. V nasprotju s prvotnimi vestmi, da bodo morali nasade in proizvodnjo kavčuka v Malaji in Nizozemski Indiji omejiti, poročajo sedaj iz Sonana (Singapura), da ne bo treba nasadov omejevati, ker so našli nove možnosti za drugo uporabo kavčuka, ki bodo omogočili celo nadaljnje povečanje proizvodnje. Predvsem se te napovedi sklicujejo na uporabo kavčuka kot surovino za pridobivanje tekočega goriva. Japonci so namreč odkrili enostaven kemični proces, ki omogoča predelavo malajskega kavčuka v pogonsko gorivo za motorna vozila.

Gospodarske vesti

— Letina v Grčiji. Pred vojno je grško kmetijstvo gojilo predvsem rastline za izvoz (tobak, rozine, oljke) medtem ko je zanemarjalo proizvodnjo krušnega žita. Zato je morala Grčija pretežni del potrebe krušnega žita uvažati iz inozemstva. Na prizadevanje italijanskih okupacijskih oblastev pa se je letos površna žitnih posevkov znatno povečala, prav tako so bistveno narasli nasadi krompirja. Tako bo Grčija v letošnjem letu lahko z lastnim pridelkom preživljala pretežni del prebivalstva.

— Rentne marke se vzamejo iz prometa. V Nemčiji krožijo poleg bankovcev Reichsbanke tudi še bankovci Rentne banke, ki je bila ustanovljena pred 18 leti, ko si je Nemčija po strašni inflaciji ustvarila novo valuto — rentno marko. Šele pozneje je bila uvedena sedanja reichsmarke, ki pa je po vrednosti enaka rentni marki. Obtok rentnih mark je znašal v zadnjem času nekaj nad eno milijardo. Sedaj poročajo iz Nemčije, da bodo bankovci, glaseči se na rentne marke po 10, 50, 100, 500 in 1000 mark, vzeti iz prometa in se bodo lahko po 30. septembru t. l. zamenjali le še pri blagajnah Reichsbanke in do 15. decembra t. l., nakar bodo izgubili vrednost. V bodoče bodo ostali v prometu le bankovci po 1, 2 in 5 rentnih mark.

— Hrvaška na budimpeštanskem velesejmu. Na velesejmu v Budimpešti, ki je bil pretekli teden odprt, je Hrvaška zgradila svoj lastni paviljon po vzoru majhne primorske vile. Ob otvoritvi paviljona je načelnik hrvaškega urada za zunanjo trgovino inž. Oton Frangeš opozoril na pomen razstave in je v prvi vrsti usmeril pozornost posetnikov na razne izdelke domače hrvaške umetnosti. Razstavljene so razne vrste hrvaških narodnih noš in hrvaških vezenin. Razstavljene so tudi originalne noše iz prejšnjih stoletij. V industrijskem delu razstave je odlično zastopana hrvaška farmacevtska industrija. Inž. Frangeš je pri tem opozoril na važen izvozni proizvod Hrvaške, to je insulin, ki ga Hrvaška izdeluje preko domače potrebe. Prav tako izvažajo razne druge serume proti živčnim boleznim. Na velesejmu so razstavljene odlične vrste hrvaškega tobaka, predvsem iz Hercegovine. Zanimiva je tudi razstava hrvaškega rudnega bogastva, predvsem odličnih vrst železne rude, boksita in magnezita. Razstavljena je tudi velika kocka črnega premoga iz nekega novega rudnika. Ta premožek po kakovosti skoro ne zaostaja za nemškim črnim premogom. Znatel del razstave pa je posvečen lesni industriji, ki je ena najvažnejših panog hrvaškega gospodarstva.

— Terjatve nemških izselencev. Nemški listi objavljajo poslednji poziv izselencem iz Ljubljanske pokrajine, ki še niso prijavili svojih terjatev nasproti dolžnikom v Ljubljanski pokrajini. Pri zadeti morajo terjatve prijaviti najkasneje do 31. t. m. nemškemu preselilnemu pooblaščenca za Ljubljansko pokrajino v št. Vidu. Pobotni urad ne bo več upošteval prijav, ki bi prišle po 31. avgustu. Terjatve, ki so bile prijavljene preselilnemu pooblaščenca v Ljubljani in v Kočevju ali Pobotnemu uradu, ni treba znova prijaviti.

— Trgovska šola v Trbovljah. V Trbovljah je bila ustanovljena državna gospodarska šola (trgovska šola) z dvema letnikoma. Šola bo pripravljala dijake za trgovske nameštence in srednje uradnike. Sprisoval bo nadomestilo učno dobo in bo tvorilo podlago za posebni maturitetni izpit za studij gospodarskih ved na nemških visokih šolah.

— Iz spodnještarskega trgovskega registra. Pri trdki L. Laurich, tokratna usnja v Konjicah, je bil izbrisan prokurist Fritz Wagner, vpisani pa so bili prokuristi Alfred Hötzel, Fritz Zinthauer in Anton Laurich.

— Pridobivanje poprove mete v Bolgariji. Odkar so nastopile pri vnovčenju pridelka rožnega olja rastoče težave zlasti zaradi konkurence sintetičnih eteričnih olj, so pričeli v Bolgariji posvečati pozornost pridobivanju poprove mete. V zadnjih letih se je gojitve te rastline znatno razširila posebno v okolišju Karlova, Kazanlika in Plovdiva. Lani je pridelale olja iz poprove mete dosegel 66.000 kg. Letos pa bo še znatno večji. Glavni odjemalec olja iz poprove mete je Nemčija.

— Reorganizacija kmetijskih zbornic v Srbiji. Srbska vlada je na novo organizirala zastopstvo kmetov v kmetijskih zbornicah. Na področju Srbije (brez Banata) so bile ustanovljene tri kmetijske zbornice, in sicer v Valjevu, Kragujevcu in Nišu. Člani prejšnjih banovinskih kmetijskih zbornic bodo prišli v nove zbornice, kolikor jih bo potrdil kmetijski minister. V ostalem pa bo minister imenoval nadaljnje člane zbornic. V Beogradu se ustanovi zveza srbskih kmetijskih zbornic kot uradna zastopnica kmetijskih zbornic in zastopnica vsega kmetijstva.

Reforma sodne uprave v Nemčiji

Berlin, 27. avg. s. Dr. Rothenberger, novi državni tajnik nemškega pravosodnega ministrstva, je odtal zastopnikom tujega tiska važnost nalog, ki mu jih je poveril Hitler. Dr. Rothenberger je rekel med drugim, da namerava v okviru od Hitlerja dobljenih ukazov izvesti načrte za veliko reformo nemške sodne uprave na podlagi posebnih pooblastil, ki so podeljena ministru Thierschu. Uvedeni bodo sodniki poenolice in število sodnikov se bo zmanjšalo, znatno se bo pa zboljšala kakovost sodnega osebja. Sodnik bo moral biti zvest, vreden in inteligenten tolnač prava, ki bo popolnoma odgovoren za svoje delo in sposoben soditi brez dolgega posvetovanja; za svoje sočbe bo odgovoren naravnost Hitlerju. Državni tajnik je nato rekel, da za zdaj ni predvidena v Nemčiji kakva večja reforma zakonov in da se reforma sodne uprave ne bo tikala sedanje ureditve vojaškega sodstva.

Grčija vedno tesneje sodeluje z Osjo

Atene, 27. avg. s. Predsednik grškega ministrstva sveta se je vrnil v glavno mesto s svojega potovanja po Kreti in je dal tisku nekaj izjav, v katerih poudarja zlasti, da ljudstvo v obiskanih predelih razume in sodeluje s politiko vlade, ki je politika sodelovanja z Italijo in Nemčijo. Predsednik ministrskega sveta je razen tega podčrtal, da je prišlo v pokrajinah ki jih je obiskal, do duhovnega stika med Grki in italijanskimi nemškimi četami, ki z vsemi napori pomagajo prebivalstvu in ga ščitijo.

Atene, 27. avg. s. V današnjem uvodniku lista »Akropolis« razpravlja predsednik združenja bivših grških bojevnikov o delovanju Gila ki vceplja mladini novi smisel za socialno življenje ter jo telesno in moralno vzorno pripravlja za življenje. Članek se zaključuje z zahtevo po novi grški mladinski organizaciji, ki naj ima za vzgled italijansko fašistično organizacijo.

Spor med republikama Ekvador in Peru

Buenos Aires, 27. avg. d. Ekvadorska uradna poročevalska agencija javlja o novem obmejnem incidentu med republikama Ekvador in Peru. V ekvadorskem uradnem poročilu je rečeno, da so bili od peruanskega vojaštva na ekvadorskih tleh v obmejnem ozemlju aretirani člani ekvadorske granicarske čete. Komunikacije ekvadorskega zunanega ministrstva pripominja k temu incidentu, da se zmerom ni rešen obmejni problem ter da so se doslej izkazale prazne vse nade, da bi se moglo obmejno vprašanje med obema državama rešiti s posredovanjem ostalih ameriških držav.

Spomini na staro Ljubljano

Stara plemiška rodbina je bila tudi družina barona Rechbacha. Pred 70 leti je bil pri sodnijski baron Rechbach (krstnega imena ne vem več) deželni sodnik svetnik; njegova soproga je bila rojena Scheuchstul (hči Primčeve Julije). Sin je postal vladni komisar in prezidijalni tajnik za vlado deželnega predsednika barona Heina. Spominjam se prav dobro starega upokojenega oficirja barona Rechbacha, ki je živel pred 60 leti v Ljubljani in ni bil oženjen.

Stara plemiška rodbina je bila nadaleje družina markiza Gozanijska, ki je živel na svojem gradu blizu Kamnika in tudi v Ljubljani. Imel je dva sina, ki sta bila obadva uradniki pri deželni vladi. Starejši je bil pred 60 leti vladni svetnik ter je imel pisarno v erarični hiši na Bregu, v I. nadstropju. Bil je referent verskega zaklada in raznih ustanov. Zanimal se je prav vneto za Ign. Holzapflov sklad in dosegel, da se je iz tega sklada sezidala palača za gluhohe na Zaloški cesti. Drugi, mlajši sin starega markiza Gozanijska je postal okrajni glavar za ljubljansko okoličino; uradi glavarstva so bili takrat na Vodnikovem trgu. Prijubljen je bil ta glavar pri svojih uradnikih, pa tudi ljudstvo ga je spoštovalo. Vse, ki so ga poznali, je njegova prežgodnja smrt užalostila.

V Ljubljano je prišel večkrat grof Blagaj, ki je imel hišo nasproti stare Redute; večnoma je živel na svojem gradu na Dolenskem. Grof Blagaj je bil oženjen, ni pa imel otrok; rodbina je izumrla.

Gustav grof Thurn-Valsassina je postal pred 60 leti deželni glavar. Takrat je bil deželni zbor in odbor v rokah Slovencev. Grof je bil fin, uljuden gospod, spretno je vodil deželni zbor in stari Reduti. Umrl je v Radovljici, kjer je tudi pokopan. Grof Gustav Thurn ni bil oženjen; imel je eno samo sestro, ki se je poročila s pok. E. Jagodicem, višjim davčnim inšpektorjem v Ljubljani.

Baron Wurzbach, posestnik hiše v Grašču št. 1 in v graščak, se je poročil s hčerko trgovca Eberharda na Kongresnem tugu; umrl je pred nekaj leti v Ljubljani. — Baron Wurzbach, posestnik hiše na Bregu, je bil odvetnik v Ljubljani. Hiša je zdaj last tiskarne Jos. Blasnika nasl.

Spominjam se prav dobro starega barona Zierheima, ki je živel pred 70 leti v Ljubljani. Imel je edino hčerko, ki je še mlada umrla, in sina, ki je bil pred dobrimi 60 leti in še nekaj let pozneje župnik v Koroski Beli pri Javorniku na Gorenjskem; pozneje je postal kanonik v Ljubljani in je že pred leti umrl. Ljubljana je imela pred 60 leti še druge plemiče, ki so bili v Ljubljani stolni kanoniki, kakor: kanonik Pauher pl. Glanfeld, kanonik vitez Premstein in nekaj drugih.

Stara plemiška rodbina je bila tudi družina viteza Gariboldija. Bili so štirje bratje. Prvi je bil polkovnik pri 17. polku. Drugi je bil okrajni sodnik in Idrji, pozneje deželni sodnik svetnik v Ljubljani; poročil se je z vdovo gospo Mauserjevo, ki je sezidala palačo v Beethovnovi ulici. Tretji je bil profesor na učiteljski v Ljubljani, četrti brat je bil pa posestnik in rentje na Dunajski cesti.

Razne stare plemiške rodbine so izumrle ali pa svoji žive drugod, edino potomci mornariškega oficirja grofa Auersperga še žive v Ljubljani. Pred 60 leti sem spoznal tudi nekoga barona Wolckensperga; bil je preprost, fin in dostojen gospod, ki je imel veliko prijateljev in znancev. Služil je kot črkostavec v Bambergovi tiskarni, a revež je bil gluhohe.

V Ljubljani so stanovali ob zasedanju deželne zbornice razni poslanci plemenitosti: baron Shwegel, baron Alfabrtner, grof Lichtenberg, grof Barbo in še razni drugi veljaki in graščaki.

Plemstvo so si pridobili tudi nekateri višji uradniki in oficirji. Od teh so mi zlasti naslednji v dobrem spominu: baron Vidmann, vitez Kalina pl. Urbanov, baron Andrej Winkler, vsi so bili deželni predsedniki; dalje barona Schönbergerja, obadva okrajna glavarja, grof Schaffgotsch in grof Kunig, ki je bil še do poloma Avstrije policijski šef v Ljubljani. Pl. Kallenger je bil deželni glavar, njegov sin pa vladni svetnik in šef deželnega šolskega sveta. Pl. Laschan, upokojen kot vladni svetnik, je bil tudi župan ljubljanski. Zhuber pl. Ostrog in vitez Strahl sta bila deželni sodni svetniki. Pl. Kočvar-Kondensheim in Albert pl. Levisnik pa sta bila predsednika deželnega sodišča. Albert vitez Luschana je bil finančni svetnik in oče državne pravdnika Luschana. Friderik pl. Laschan, bivši dolgoletni blaginjak pri finančni direkciji, je zidal Collegium Marianum, vitez Zitterer je bil kapetan, pl. Lukanc in pl. Andrejka sta bila polkovnika, Peter pl. Grasselli je bil župan ljubljanski, Jernej Bleiweis pl. Trsteniški pa se je zapisal v domačo zgodovino kot »oče Slovencev«. Morda sem katerega plemiča in njegov rod izpustil, toda ne nameravam, da bi koga omalovala v drugi del poveličeval, temveč sem vse to navdela zgolj zato, da izpolnim družabno sliko Ljubljane pred nekaterimi desetletji.

Kronika

* Na vzhodni fronti je padel nemški polkovnik Alfred Hermann, poveljnik nekega pešadijskega polka. Odlikovan je bil z zlatim nemškim križem, iz prve svetovne vojne pa je imel železni križ 1. in 2. stopnje. Star je bil 45 let. — Na srednjem oddelku vzhodne fronte je padel polkovni adjutant topniški nadporočnik Robert Plank. Bil je doma iz Gradca in star šele 22 let. »Tagespost« pravi, da je izguba tega genialno nadarjenega častnika posebno bridka. Obetala se mu je še velika prihodnost. Bil je med najboljšimi že v vojni akademiji, izrazita voditeljska natura, nadarjen tudi za glasbo in sport. Bil je skoraj neprestano na fronti, tako na Poljskem, v Belgiji, v Franciji in nato na vzhodu ter je bil med drugim odlikovan z železnim križem 1. in 2. stopnje. — Nadalje poroča »Tagespost«, da sta padla na vzhodni fronti poročnik Maks Kramer iz Gradca, odlikovan z železnim križem 1. in 2. stopnje, star 24 let, ter zdravnik dr. Hugo Thöhammer iz Judenburga.

* Smrt visokega funkcionarja Ministrstva ljudske prosvete. V Rimu je umrl comm. dr. Francesco Armentano, načelnik oddelka Generalnega ravnanstva za gledališče in glasbo v Ministrstvu ljudske prosvete. Pogreba visokega funkcionarja se je poleg drugih predstavnikov udeležil tudi minister Pavolini.

* 20 italijanskih letalcev na Madžarskem v gosteh. Na povabilo poveljstva madžarskih letalskih sil se je 20 italijanskih letalcev, vojnih invalidov, del časa mudilo v nekem letovišču ob Blatnem jezeru. Prva skupina italijanskih gostov se je že vrnila v domovino, druga pa bo sledila te dni.

* Nemški filmi na biennialu. Na filmski biennialu v Benetkah, ki bo letos od 30. avgusta do 15. septembra, bo Nemčija udeležena z naslednjimi šestimi filmi: »Veliki kralj«, »Dunajski krič«, »Velika ljubezen«, »Zlato mesto«, »Andreas Schlüter in »Velika senca«. Nadalje bo Nemčija predvajala šest najnovjših kulturnih filmov in vrsto zvočnih tednikov. — Od pretekle nedelje dalje so začeli v nemških kinematografih predvajati poleg zvočnih tednikov tudi kratke filme, ki jih je dalo izvršiti nemško mladinsko vodstvo. Kratki filmi se predvajajo pod skupnim naslovom »Mlada Evropa« ter prikazujejo življenje in delavnost mladine v Evropi. Upoštevana ni samo nemška mladina, marveč tudi druge evropske mladinske organizacije. Predvsem prikazujejo kratki filmi tudi delavnost italijanske in nizozemske mladine.

* Lep uspeh dveh hrvatskih arhitektov v Sofiji. Mednarodnega natečaja za idejno osmislitev glavnega sofijskega kolodvora se je udeležilo lepo število arhitektov iz vse Evrope, tako da je bilo predloženih 68 del. Zirja se je odločila, da prve nagrade ne podeli, pač pa je razdelila šest drugih in prav toliko tretjih nagrad. Druge nagrade, ki znaša 120.000 levov, sta prejela tudi arhitekta Marijan Haberie in Marijan Ivačić iz Zagreba. — Novo kolodvorsko postopje v bolgarski prestolnici bo zidano v 7 nadstropij ter bo najmoderneje opremljeno. Hkratu s problemom postopja so morali natečajniki rešiti tudi vprašanje prometa na trgu pred njim.

* Kongres za proizvodnjo živilskih konzerv. Kakor smo že poročali, bo od 1. do 20. septembra v Parmi velika razstava živilskih konzerv, s katero bodo združene še nekatere druge važne prireditve te stroke. Tako je razpisana mednarodni natečaj za rešitev vprašanja o najugodnejši posodi za konzerviranje, za katero so razpisane nagrade v skupnem znesku 120.000 lir. Dne 18. in 19. septembra pa bo pod okriljem Glavne fastiščne zveze industrije prvi znanstveni tehnični kongres za izdelovanje živilskih konzerv, katerega namen bo, uveljaviti stike med tehničnimi strokovnjaki in industrijo.

* Silen potres v Peruju. Iz Lime poročajo, da so prebivalci Nazce in Ice v južnem Peruju doživeli silovit potres, ki je porušil več hiš. Izpod ruševin so doslej potegnili 10 mrtvih, veliko število pa je ranjenih.

* Pokrajine brez vrabe. Pri nas se pritožujemo, da se vrabci preneglo plodijo in da napravljajo preveliko škodo. Nemški listi pa poročajo, da v nekaterih vaseh v Zgornjem Harcu sploh ni vrabe. Te vase se imenujejo Schierke, Altenbrak in Altenau. Ornitologi ali po naše pticešlovci, ki so hoteli temeljito raziskati vzroke tega izrednega pojava, so dali po dolinah Harca naloviti mnogo vrabe, nakar so jih izpustili v vasi Schierke. Toda že naslednji dan so drobni krilati »letoviščarje« spet izginili.

meravam, da bi koga omalovala v drugi del poveličeval, temveč sem vse to navdela zgolj zato, da izpolnim družabno sliko Ljubljane pred nekaterimi desetletji.

E. Josin

Ptičeslovci so ponovili polzkus, spet vse zaman. In tako doslej še niso mogli dognati, zakaj se vrabci izogibajo omenjenih vasi v Harcu. Kajpada bi dognanje ptičeslovcev zanimalo tudi nas. Poskrbeli bi namreč za enake vzroke in že bi vrabci čez noč izginili iz Ljubljane brez vsakega prelivanja vrabe krvi.

* Nezgodna delavca. Na kirurški oddelk splošne bolnice v Ljubljani so pripeljali 55-letnega delavca Jakoba Podobnika iz Cerknice, ki je padel in si zlomil levo roko.

IZ LJUBLJANE

— Sonce uveljavlja svojo moč in nam dalje prinaša lepe dni. V sredo je bila jutrnja temperatura 14° C, čez dan pa je živo srebro doseglo kar 29,7° C, natanko toliko, kolikor smo imeli 25. julija. Tako se je pretekla sredi uvrstila ne samo med najbolj vroče dni avgusta temveč vsega letošnjega poletja. Včeraj jutraj je beležilo živo srebro 13,8° C; po krasni mesečni noči je nastopil spet jase, sončen, prav topel dan.

— Na produkciji šole Glasbene Matice, ki bo v ponedeljek 31. t. m. ob sklepu poletnih tečajev, bodo nastopili gojenci naslednjih članov učiteljskega zbora naše matične šole. Iz klavirskega oddelka: gojenci g. Černičeve, Kolariceve, Dernovškove, Hrašovčeve, Lipovškove, Bizjakove in gosпода Sonca. Iz violinskega oddelka: g. Gregorica in Karla Sanciha ter iz oddelka za čelo gđ. Jerajeve. Skupno bo nastopilo 24 gojencev. Podrobni spored za produkcijo se dobi v Knjižarni Glasbene Matice in stane 3 lire. Začetek produkcije bo ob 18. uri. Hkrati opozarjamo, da se začne vpisovanje na šoli Glasbene Matice v torek, 1. septembra in traja do vseh petka, 4. septembra. Vpisovanje je dnevno od 9. do 12. in od 15. do 17. ure v pisarni Glasbene Matice, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

— Sadržajski in vrtnarski podružnica Ljubljana I priredi v petek, dne 28. t. m. ob 17. uri v učilnici Gostilinskega doma. Privoz 11 (na Prulah) predavanje o uspešnem sušenju zelenjave in sadja v malem gospodinjstvu s praktičnim predvajanjem in navodili za pravilno uporabo posušen zelenjave. Predaval bo g. Ernest Krulje. Člani in gostje vabljeni.

— Glasbena šola »Sloga« sporoča, da bo vpisovanje od 1. do 4. septembra v šolski pisarni v Pražakovi ul. 19 (vhod v pisarno nasproti glasbene dvorane) od 9. do 12. in od 15. do 17. V soboto, dne 5. septembra ob 16. uri bo razdelitev ur. V ponedeljek, dne 7. septembra prične redni pouk. Poučujejo se vsi predmeti pveskega in instrumentalnih odelkov ter osnovna in višja glasbena teorija. K mladinskemu potju se lahko vpišejo vsi otroci pred mutacijo. Ostali podatki so razvidni s šolske deske.

— Maša-zadušnica za obletnico pokojnega Franca Stropnika se bo brala dne 29. avgusta ob pol 8. v stolnici.

— Dodatki živil za bolnike. Bolnikom, ki so na osnovi predloženih zdravniških priporočil upravičeni do posebnih dodatkov raciniranih živil, bo mestni preskrbovalni urad delil nakaznice za mesec september po naslednjem razporedu: v soboto in ponedeljek 29. in 31. t. m. bolnikom, ki imajo pravico do dodatka mesa; v torek 1. septembra drugim bolnikom z začetno črko priimka A do D, v sredo 2. septembra z začetnicami E do J, v četrtek 3. septembra samo bolnikom z začetnico K, v petek 4. septembra bolnikom z začetnicami L do O, v soboto 5. septembra od P do R, v ponedeljek 7. septembra z začetnicama S in Š in v torek 8. septembra bolnikom z začetnicami T do Z. Zavedom, ki so upravičeni dobivati posebne bolniške dodatke, jih bo mestni preskrbovalni urad nakazoval v četrtek 3. septembra ob 16. do 19.

— Sladkor za dojenčke bo mestni preskrbovalni urad razdeljeval na podlagi že sprejetih zdravniških priporočil od 10. septembra dalje.

— Prdaja plemenskih krav. Po nalogu Kmetijskega oddelka Visokega Komisarata obveščamo kmetovalce, da bo v soboto dopoldne, 29. t. m., od 8. do 12. ure v gostilni Rostohar pri Karlovskem mostu prodaja plemenskih krav, konj, prašičev in koz po ugodnih cenah.

— Novi sezname davčnih zavezancev bodo razgrnjeni od 10. septembra med uradnimi urami v vratarjevi sobi magistrata na Mestnem trgu št. 27 v sobi št. 2 za pražarne, slaščičarje, medicarje, svečarje, voskarje, tesarje, metlarje, izdelovalce bičevnikov, ščetarje, kolarje, sodarje, parketarje, izdelovalce rolet, stolarje in za strugarje lesa, do dne 11. septembra bodo pa razgrnjeni sezname mizarjev, a do 13. septembra davčni sezname krojačev.

— Kleparski in inštalaterski pomočniki in delavci so vabljeni, da se udeležijo sestanka, ki se bo vršil v nedeljo, dne 30.

Ne kupujte živilskih nakaznic

Vsa naša javnost prav dobro pozna silno strogo kazni, ki so v zvezi s prestopki raznih odredb in predpisov o živilskih nakaznicah. Tatovi nakaznic so bili že kaznovani s po mnogo let ječe, prav tako pa tudi kupci in sploh izkoriščevalci nakaznic, ki jih niso bili upravičeni izkoriščati. Zato z vsi resnostjo opozarjamo ljubljansko prebivalstvo in tudi vse prebivalstvo Ljubljanske pokrajine na izredno težke posledice, ki jih mora občutiti vsakdo, kogar zalotijo pri neupravičenem izkoriščanju živilskih nakaznic.

Te dni bo morda ta ali oni prišel v skušnjo, da bi neupravičeno izkoristil kako živilsko nakaznico. Čeprav uradi, ki imajo z živilskimi nakaznicami opraviti, z vsi strogostjo nadzorujejo poslovanje z živilskimi nakaznicami, vendar smo že slišali o večji tatvini živilskih nakaznic na deželi, zdaj pa moramo z ogorčenjem poročati, da se je tudi v Ljubljani našel lahkomišeln javni uslužbenec ter izmaknil nekaj živilskih nakaznic. Natančni vodja odpravnosti živilskih nakaznic je že v petek 21. t. m. opazil primanjkljaj večjega števila zaupanih mu nakaznic. Seveda je brez odlašanja o tem takoj obvestil svojega načelnika, ta pa tudi takoj svoje nadrejene. Urad je od njih dobil nalog za polizvedbe in izsleditve krivca.

Medtem je pa vodja odpravnosti živilskih nakaznic tudi že ugotovil, da je v

avgusta 1942 ob pol 10 dopoldne v Pokrajinski delavski zvezi, I. nadstropje, soba št. 5. Ker se bo na sestanku končno sklepalo o ustanovitvi skupine kleparjev, naj noben omenjeni delavec ne izostane. Pripravljalni odbor Skupine kleparskih pomočnikov.

— Zaradi snajenja prostorov mestnega preskrbovalnega urada v petek in soboto 28. in 29. t. m. ne poslujejo odseki tega urada v Mestnem domu za stranke, pač bo pa strankam tudi ta dva dneva odprta velika dvorana za reklamacije itd. Prav tako oba dneva posluje tudi oblačilni odsek mestnega preskrbovalnega urada na Ambrozevem trgu.

— Popravek. V članku »Kaznovani trgovci in obrtniki« smo včeraj zagrešili majhno netočnost, ki jo s tem popravljamo. Šmuc Alojzij, Ljubljana, Ulica 3. maja je bil kaznovan z 200 lir globe zaradi prodaje fotografskih filmov (ne slik) v nedovoljenih količinah.

— Popravni izpiti se bližajo. Dijaki, prijavite se zato še pravočasno k preizkusnem izpraševanju v tečajih za popravne izpite v Trgovskem domu. Honorar zmeren. Prijavite se med 9.—12. dnevno: Trgovski dom, pritičje, Gregorčičeva 27.

— Pouk vseh modernih jezikov, zlasti italijanščine in nemščine, določeni začetniki in spretniše v obliki konverzacije. Začetek 1. septembra. Pojasnila in vpisovanje dnevno od 9.—12: Trgovski dom, pritičje, Gregorčičeva 27.

— Štiri nesreče. Ivana Gerbajsova, 54-letna žena kretinka državnih železnic, je padla z lestve in si zlomila desno nogo. Silva Gorencova, 29letna trgovka, se je pri sekkanju drv vsekala v levo nogo. Draga Vranesčeva, 19letna služkinja, je padla in si zlomila levo nogo. Franca Zupanca, 37-letnega pletilca, je zgrabil stroj in mu poškodoval preste desne roke. Vsi poškodovanci se lečijo na kirurškem oddelku.

Iz Spodnje Štajerske

Novi grobovi. V Ptujju je umrla gospa Ema Vrečko in so jo pokopali v sredo popoldne. — V Mariboru sta umrli v visoki starosti: 82 let železniški upokojenec Alojz Reš ter 82-letni zasebnik Ivan Kurnik, v bolnišnici pa 49letna Marija Flisova iz Poljčan. Nadalje je umrla v Mariboru 70-letna posestnica Roza Podgorškova. — V Celju je po daljšem trpljenju umrla znana posestnica in hotelirka gospa Rozalija Stegujeva, po rodu Lilljeva. Pokopali so jo v torek popoldne na celjskem mestnem pokopališču. Zapustila je tri sine.

Okrožni dan v Celju. V soboto in nedeljo priredi Heimabund prvi okrožni dan celjskega okrožja. Zbral se bo ves voditeljski zbor iz vsega okrožja, da bo poročal o dosežanjem delu in dobil nova navodila. Prirejene bodo razne prireditve, v središču pa bo velika manifestacija, na kateri bo govoril zvezni vodja Heimabunda Franc Steindl. Pripravljajo razstavo umetnin spodnještajerskih umetnikov, nadalje sportne tekme in razne mladinske prireditve. Med drugim bodo tudi tekme letalskih modelov.

Za sprejem v aktivno oficirsko službo veljajo zdaj nove določbe. Prošnjo lahko vložijo vsi mladeniči, ki je dopolnil 16. leto in je vpisan v kak višji razred višjih učnih zavodov. Prošnje se oddajo pri pristojnem okrožnem poveljstvu.

Spodnještajerski Pri Vojni mornarici. Večja skupina učiteljev in dijaškega zbora mariborskega učiteljskega in glashbene šole se je

petek 21. t. m. opoldne po uradnih urah prišel k vratarju in zahteval ključ sobe, kjer so nakaznice dobro shranjene, neki uslužbenec, ki je bil prej uslužbenec tudi v odpravnosti živilskih nakaznic, zdaj je pa že del časa bil zaposlen v drugem oddelku, ki z živilskimi nakaznicami nima nobenega opravka in stika. Takoj je bil osumljenec zaslišan ter je pozneje pri zaslišanju svoje nečestno dejanje tudi priznal. Takoj je bila odrejena njegova izročitev policiji, ki ga je aretirala v torek 25. t. m. opoldne.

Podčrtati moramo, da je bil primanjkljaj živilskih nakaznic ugotovljen še isti dan in isti dan tudi že namerjeni nadrejenim. To je najlepši dokaz, kako natančno in zanesljivo je poslovanje nadzornih organov pri poslovanju z živilskimi nakaznicami. Nagla izsleditev krivca in njegovo priznanje nam pa tudi dokazuje, da noben grešnik ne more uiti pravici in kazni. Vse živilske nakaznice, ki so zmanjkale, imajo seveda zaporedne številke ter so vse natanko zapisane v uradu in so bile tudi takoj sporočene policiji, da bo preprečeno kakršno koli izkoriščanje teh zdaj »popolnoma neveljavnih« in za vsakogar silno nevarnih živilskih nakaznic. Opominjamo vse prebivalstvo, naj se nikakor ne da zapeljati v nevarnost, ker nam navedeni primer prepričljivo dokazuje, da je vsakemu krivcu za potami težka kazen in ječa.

odpravila na nemško severno obalo, da priredi mornarjem zabavne nastope. Dijski zbor bo izvajal dela nemških skladateljev za godalni orkester in komorno glasbo, nadalje nastopita deliški zbor in mešani zbor, predvajali bodo kantate, ljudsko glasbo in ljudske ples, domače pripovedke in štajerske pesmi.

V Ljutomeru so priredili v sredo zvečer koncert komorne glasbe. Koncert je bil v dvorani Strasserjeve gostilne in so izvajali samo Mozartove skladbe.

Strop se je udrl. V Rastovcu v ptujekem okrožju je se nenadno zrušil strop kleti posestnika Franca Ivančiča. Kmet Ivančič se je pravkar rudi v kleti. Ruševine so mu nalomile hrbtnico. Smrtnonevarno poškodovan je bil Ivančič pripeljan v graško bolnišnico.

Iz Hrvatske

Hrvatske visokošolke kot tovarniške delavke. V soboto je skupina 12 slušateljic medicine, ki so v tvornici zdravil »Pliva« nadomeščale starejše delavke, da so lahko odšle na plačni dopust, zaključila svoje delo. V tvornici so bile zaposlene 22 dni, 8 dni so delale na veterinarskem kemičnem oddelku v tovarni »Kaštel«, en dan pa so pomagale pri košnji na gospodarstvu v Kalinovici.

V Zagrebu primanjkuje vode. Zaradi dolgotrajne suše je stanje vode v izvirkih zagrebskega mestnega vodovoda tako upadlo, hkratu pa se je v teku zadnjega leta prebivalstvo Zagreba tako povečalo, da že občutno primanjkuje vode. Mestni magistrat je moral zato izdati razne ukrepe, da Zagrebčanom zagotovijo potrebno količino vode. Hkratu je magistrat na meščane naslovil poziv, naj z vodo štedijo in naj si povsod, kjer nastopi pomanjkanje, pomagajo med seboj.

Se o uspehu kraljevskega sejma. Letošnji kraljevski sejem v Zagrebu je bil mnogo živahniji od lanskega. Napredaj je bilo pripranih 2956 glav živine. Največ je bilo na ponudbo konj, nato pa goveje živine in svinj. Posebno živahen promet je bil na konjskem delu sejmišča. Velik vrvež je bil tudi na oddelku za prodajo zelenjave in sočivja, zlasti okrog prodajalcev krompirja.

Radio Ljubljana

PETER, 23. AVGUSTA 1942-XX

7.30: Pesmi in napevi. 8.00: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Koncert tertia Dobršček. 13.00: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih sil v slovenščini. 13.20: Lahko glasbo vodi dirigent Petralia. 14.00: Poročila v italijanščini. 14.15: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec — Glasba za godalni orkester. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta (H. Pfeifer — I. violina, A. Dermal — II. violina, V. Šušteršič — viola, C. Sedlbauer — čelo). 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Polke in mazurke. 20.00: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Vojaške pesmi. 21.45: Simfonija glasbo vodi dirigent Ferrero (plošče). 21.50: Operna glasba. 21.50: Orkester pesni: vodi dirigent Angelini. 22.15: Koncert klarinetnega tria. 22.45: Poročila v italijanščini.

Celso Maria Garatti:

Moja izkustva v šoli

Kdor pravi, da se človek v šoli ničesar ne nauči, je malopridnež in nedostojnež. Jaz sem se že prve tri dni naučil, da sv. Miklavža ni in da je Božiček izmišljotina naših dragih roditeljev, ki so tako nespametni, da trajo denar za darila, za katerega se morajo otroci zahvaljevati drugim.

Po petnajstih dneh sem znal z nožičkom izvrtati že prav čedno luknjo v klopi in muham mairskaj pritrlditi na zadek. Tudi na različne druge načine sem si prizadeval postati mož. Kasneje sem se seveda naučil tudi čitati in pisati.

Prvi spori med menoj in znanostjo so se začeli v drugem razredu, ko sem nekdo zapisal v italijanski nalogi besedo »scuola« takole: squola.

»Osel, me je pokaral učitelj. »Poglej, kako si napisal!«
»Kako sem napisal?« vprašam začuden.
»Scuola si napisal s qu. Z vidim, da ne paziš. Tri ure sem kričal in razlagal zaman.«
»Zakaj moramo pisati s c?« vprašam presenečen.
»Ha! Zdi se mi...«
»Saj čitamo v obeh primerih enako!«
»Čita se res enako, toda kaj hočeš?« pravi učitelj.
»No, če čitamo enako, kaj je komu mar, če pišem to besedo s q ali s c?«

»Daj si dopovedati: S q je napačno! Razumi vendar, čehi učitelj.«

»Kaj potem, ročni nemščinar Jaz pišem zato, da me bodo ljudje razumeli, ne pa zato, da bi vedeli, da znam pisati. Če vi vso stvar po nepotrebnem zamotavate, ni moja krivda, Kar sami pišete!«

Na vso srečo je zavrnolil, drugače bi bil razsrjeni učitelj planil name.

Naslednjo uro je učitelj stopil k tabli in s strogim obrazom ukazal: »Dečki, pišite!« Pripravimo zvezke in on nam začne narekovati:

NALOGA.

Če vlak vozi s hitrostjo 20 km in stane vozni listek po 2 liri za kilometer pri prvih 50 km, vsak nadaljnji kilometer pa je za 10 centezimov cenejši, koliko bo plačal in kako dolgo se bo vozil potnik 150 km daleč? Pazi! Ivo sem prečital nalogo ter napisal s svojo najlepšo pisavo:

RESITEV:

Če vozi vlak s hitrostjo 20 km na uro in stane 1 km vožnje pri prvih 50 km 2 liri, je lastnik železnice očiten tat, kdor se vozi po taki železnici, pa navaden bedak. Zato ne bo nikogar, ki bi se hotel peljati 150 km daleč, kajti za ta denar si lahko kupi voziček in oslička, ki bo prav gotovo zmogel 20 km hitrosti. Lastnik železnice pa bo propadel, kar je popolnoma v redu.

Za to rešitev sem prejel najslabši red in

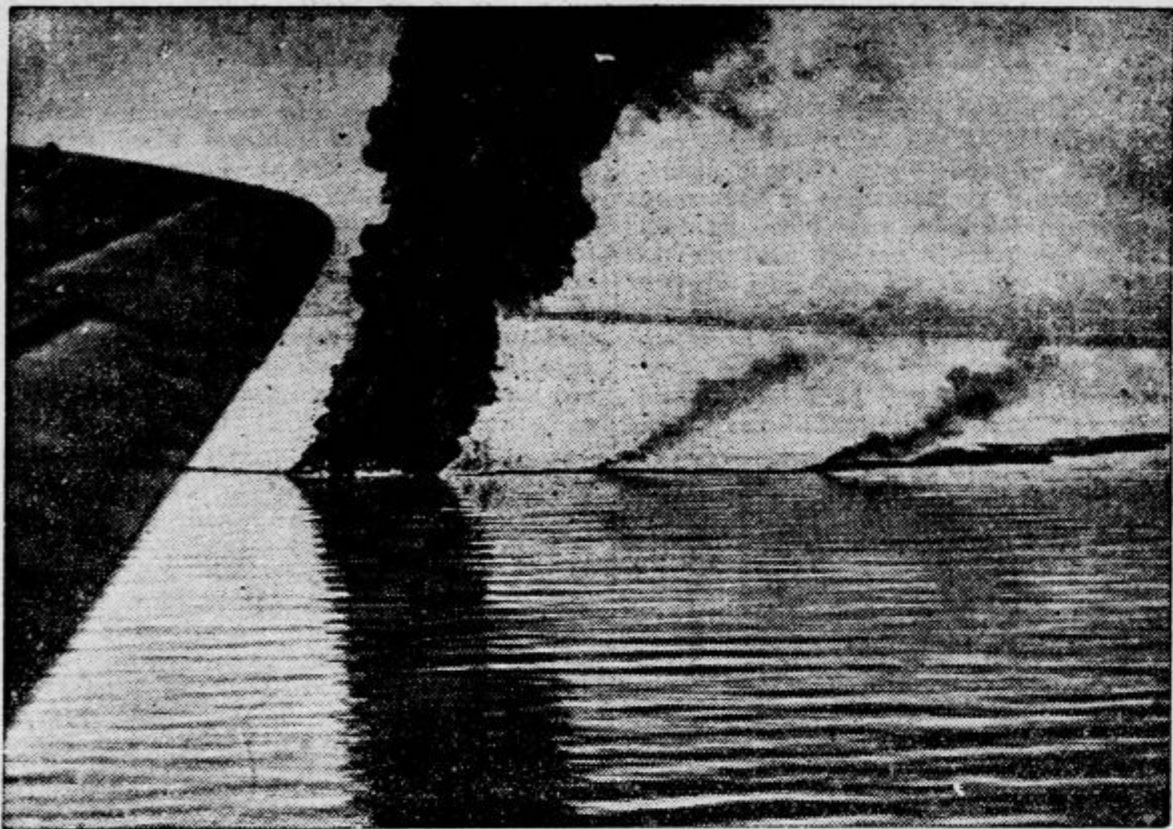
si pridobil dvojce spoznanj. Dejal sem si: »Če hočeš, da se boš dobro razumel s svojimi dragimi predstojniki, je boljše, da čim manj modruješ. Dobra vzgoja je eno, pamet pa drugo. Zato se odloči vedno za dobro vzgojo in ne za pamet.« Ti dobri sklepi niso obveljali, vedno sem se spotalok ob bedasto in nepotrebnost znanje.

Pri zemljepisu sem bil nekdo vprašan, če poznam meje Kitajske. Dejal sem smelo: »Kitajska meji na severu na Japonsko, na jugu tudi, ostaja zvesta svojemu načelu na vzhodu in zahodu in tako je zadeva tudi na teh nebesnih straneh neizpremenjena.«

Učitelj pa odvrne ljudomolu: »Sin moj, ti nimaš pojma o zemljepisu, kar je zelo slabo.«

»Se slabše pa je,« pravim jaz, »da midva nisva bila še na Kitajskem in na Japonskem, da nama te dve deželi nista prav nič mar, pa se vendar delava, kakor bi nama bile kitajsko-japonske meje silno važne.«

Menda ni treba praviti, da se dobil najslabši red. Tolažil sem se: Težko preroku v domovini. Eden je bil nekdo, pa je nesrečno končal in ni ostavil potomstva. Zato nikoli ne imej lastnega mnenja. To je, kakor bi imel uši. Če ljudje le zaslišijo, da jih imaš, te ostržejo in ti drgnejo glavo, kar se le da, kajti nikoli se ne ve...
Toda moj nesrečni značaj mi je vedno delal napoto. Komaj sem stopil v gimnazij, nam je profesor s primernim uvodom razložil, da nas bo

Battaglia aeronavale del Mediterraneo — Dopo il siluramento di una petroliera, l'apparecchio torna a constatare gli effetti quando la scorta si è allontanata — Pomorsko-letalska bitka v Sredozemskem morju. Po torpediranju neke petrolejske ladje se letalo vrača, da ugotovi uspeh, ko so se spremljevalne ladje oddaljile

SPORT

Plavalno prvenstvo na Krki

Uspela plavalna prireditev v dolenski metropoli, ki se je je udeležilo okrog 50 mladih plavalcev, pa tudi obisk občinstva je bil zelo lep

Novo mesto, avgusta. Na idiličnem naravnem kopališču pri stari žagi ob Krki v Novem mestu je bilo v nedeljo popoldne plavalno in skakalno tekmovalstvo. Razen naših najmlajših so se tokrat pomerili v vodi tudi stari novomeški »pilharji«, izven konkurence pa je prikazal nekoliko prav lepih skokov tudi bivši državni prvak inž. Maks Trost.

Vreme je bilo prireditvi izredno naklonjeno in vroče poletno sonce je dvigalo razpoloženje med tekmovalci in gledalci. Organizacija prireditve je bila brezhibna in se nikoli ni tekla na nobeni novomeški sportni prireditvi spored tako hitro kakor to pot. Tudi občinstvo je bilo izredno disciplinirano. Kot vrhovni sodnik in vodja tekmovalstva je vneto deloval gosp. Adam Franc, ki mu je poštreno pomagala njegov pomočnik g. dr. Milan Cervinka, kot starterji in časomeri pa so opraviili svoj dolžnost gg. mag. ph. Andrijač Boris, dr. Furjan Tone, Koštal Viktor in Pušenjak Bogdan.

Obisk je bil prav zalovljiv in se je zbralo na jezu nekaj sto ljudi, ki so z zanimanjem prisostvovali izredno napetim borbam in glasno bodrili, posebno svoje malčke.

50 m prsno:

V prvi točki so nastopili juniorji do 14. leta. Na startu se je pojavilo 9 tekmovalcev. Borba je bila izredno napeta, vendar je takoj prevzel vodstvo in ga tudi obdržal do konca majhni Avsec Iztok, ki je pokazal izredno lep stil in dosegel tudi odlične čas.

Juniorji do 14 let: 1. Avsec Iztok 40,8, 2. Kastelic Joško 44,4, 3. Okroglič Zdravko 45,6.

Juniorke do 14. leta se v tej točki pokazale zelo veliko izenačenost in med vsemi petimi tekmovalkami so bile malenkostne razlike.

Juniorke do 14 let: 1. Brudar Mira 47,4, 2. Barborič Tanja 47,5, 3. Brudar Francka 47,8.

Med starejšimi juniorji je prišlo do ogorčene borbe samo med Pakizem in Šavljem, ki sta se takoj po startu odtrgala in v lepem finishu je Pakiz uspešno spravil zmago.

Juniorji: 1. Pakiz Peter 41,8, 2. Šavlj Marjan 42, 3. Barborič Boštjan 42,6.

Izredno ogorčena borba pa se je razvila v tej disciplini med starejšimi juniorkami. Nastopilo je 7 deklet, med katerimi so takoj prevzele vodstvo Tešarjeva, Colaričeva in Ogorečeva, ki so tvorile skupino zase. V vodstvu so se menjavale zdaj ta, zljaj ona, dokler ni v krasnem finishu kot prva rezala cilj Ogorečeva.

Juniorke. 1. Ogorevec Doris 42,3, 2. Colarič Mira 42,4, 3. Tešar Vlasta 42,5.

50 m prosto:

V tej disciplini so se prvič pojavili na startu seniorji. Plavalno je pet tekmovalcev, med katerimi je takoj ušel Per in kljub slabši konkurenci dosegel prav zadovoljiv čas.

Seniorji: 1. Per Cveto 31,4, 2. Jakše Fr. 32,5, 3. Šmajdek Tine 32,8.

Med juniorji se je v tej točki odlikoval Pakiz, ki je pokazal prav lep stil in zaslužen zasedel tudi tokrat prvo mesto.

H. de Vere Stacpoole:

OTOK BISEROV

Roman

Čeprav ni bilo moči kdovekaj opraviti, dokler sta bila sama, se vendar nista mogla upreti izkušnjam in sta se lotila dela. Prvi biseri so jima bili še vedno na misli. Njuna človeška natura se ni mogla zadovoljiti s temi primerki in se odpovedati poskusu, da jih dobijo še več, akoravno je bilo potapljanje in spravljane školjk na površino tako silno naporno.

Vendar sta delala to pot manj neugnano in tako previdno, da je bil dobiček današnjega dne za polovico manjši kot prvič. Zato sta bila nazadnje, ko sta nehala, še čila, ne pa upehana kakor takrat.

Razložila sta ostrige, da bi segnile, ter nadaljevala drugi dan in naslednje dni, dokler nista nekega večera prenehala in pogledala, koliko je vrgel tedn. Ostrige, ki sta jih vsak dar nabrala, sta bila posebej dejala na sonce, in tiste, ki sta jih dobila prvi dan, so bile zdaj »zrele«.

VII
Jadrnica

Naslednje jutro sta se odpravila takoj po zajtrku in se brez odloga lotila prebiranja. Vso prvo uro jima sreča ni bila mila, nato pa se je kakor po čudežu zableščal brezhiben biser, trikrat večji od

10

grahovega zrna; Van Houten je sodil, da utegne biti vreden pet tisoč dolarjev.

Sedla sta, da bi zložno čestitala drug drugemu in se naveselila uspeha, kajti stois se človek na more tako iz srca radovati. Van Houten si je pržal pipo, in Floyd je storil takisto. V prazno školjko sta položila šop halog, na te pa biser; z njim pred očmi sta jela ugrabiti in se razgovarjati.

»Najbrže mi ne boste verjeli,« je rekel Van Houten, »a vrednost posameznega bisera je toliko večja, kolikor večje je število primerkov, ki so mu z velikostjo in kakovostjo enaki. Zato ni pametno prodajati samo po nekaj biseroval na en mah; morava jih spravljati, kolikor jih dobiva, ter jih urejati po debelosti in blešku.«

»Čujte,« je rekel Floyd, »nečesa še nisva ustanovila: kako si bova delila dobiček. Tudi Izabela je pripomogla k uspehu in mora dobiti svoj delež.«

Van Houten je planil v smeh.

»Kaj pomeni denar za Kanačko?« je yzklilnil. »Nekaj ji bova seveda dala, a resno je v najinih računih ni treba upoštevati. Zastran najinih deležev pa... nu, ali se vam ne zdi malce prezgodaj, da bi razpravljala o tem?« Za zdaj je vsa reč še sen, in lahko se zgodi, da ne dobiva nič več kakor to, kar že imava.«

»Nu, evo kaj mislim. Zmerom sem smatral, da je ob pričetku vsakega dela najbolje, če človek točno ve, kam meri in kaj lahko doseže. Mislim, da je bolje takoj urediti to vprašanje; po mojem mnenju bi si morala deliti dobiček naspol.«

1. Stepišnik Roman, 2. Malis Lado, 3. Adam Karel.

Kar sedem skakalcev pa se je udeležilo tekmovalstva v skokih s stolpa in posebno Stepišnik in Malis sta se tudi tukaj postavila s prav lepimi skoki.

Skoki s stolpa: 1. Stepišnik Roman, 2. Malis Lado, 3. Peric Ludvik in 4. Šmajdek Tine.

To je bila zadnja točka te plavalne prireditve, na kar so bile vsem trem prvo plasiranim v vsaki točki razdeljene lepe nagrade. Največ zaslug za lepo aspele tekmovalstvo imajo razen organizatorjev gg. Adama Ivana, dr. Cervinke Milana in Andrijača Borisa njegovi pokrovitelji gg. Seidl Franc, dr. Ivo Koklič in ga. Draga Meršol-Bateštin, ki je tudi darovala največ nagrad. Brez dvoma bo to lepo uspelo plavalno tekmovalstvo poživilo sportno delovanje na našem podeželju in tudi po najboljših močeh pripomoglo k afirmaciji slovenskega plavalnega sporta.

Pred plavalnim nastopom v Ljubljani

Dobro načelo sportnikov bi moralo vedno biti to, da ne čakajo do zadnjega dne za prijavo k tekam. Ko to trdimo, bi hoteli pripomniti, da se prijava za plavalne tekme, ki bojo dne 29. v kopališču »Ilirije«, zaključijo v petek ob 17. uri. Prijave se sprejemajo ob vstopu v kopališče, kjer jih bo sprejemal poseben pooblaščenec vsak dan od 10 do 12 in od 16 do 19. Prijavnina znaša za vsakega prijavnica eno liro. Ob prijavi se mora navesti starost, tekma, eventualno tudi društvo ali ustanova, ki jo bo prijavelec zastopal. V ta namen naj omenimo, da sta poleg individualnih nagrad tudi dv enagrad za društva: prva za ono društvo, ki bo onoslo največ točk, druga pa za ono, ki bo imelo največ udeležencev na tekmah.

Kakor znano, so tekmovalci, moški in ženske, razdeljeni v dve kategoriji: A — do 15. in B — od 15. do 17. leta. Za tekmovalce kategorije B je bila skrajšana proga v prostem plavalnem stilu od 100 na 50 metrov. Udeleženci morajo predložiti pred pričetkom tekem dokument, ki izpričuje njihov starost.

Vemo, da je pobuda odbora za sportno propagando vzbudila najživljnejše zanimanje me mladino. Želeli bi, da ne bo zanimanje samo platonično, temveč da se bo naša mladina udeležila tekem v čim večjem številu.

Apeliramo na vsa društva, šole in ustanove, da prožijo svoj dejanski donesek in da pozovejo k sodelovanju vso svojo mladino, ki naj pokaže, kako živo je njeno navdušenje za sportne prireditve.

Tod in tam po svetu

Od izidov zadnje nedelje smo v zaostanku še za objavo končnega izida važnega teniškega dvoboja za damski srednjeevropski pokal, ki se je končal pretekli ponedeljek med Italijo in Madžarsko v Budimpešti. Zadnji dan tega turnirja je prinesel Italijankam še ves ostanek izkupička, čeprav so poznalci računali samo z delitvijo zadnjih dveh točk. Podrobna rezultata zadnjega dneva sta bila naslednja: San Donnino-Popp 9:7, 6:3, Boss-Florian 3:6, 7:5, 6:4. Tako je v tem dvoboju zmagała Italija s 4:1, kar pomeni praktično, da ji tudi te pomembne mednarodne lavorike — kakor rimskega pokala, ki je bil razpisán za moške — ne more nihče več odvzeti.

Po nekajmesečni prekinitvi sportnih odnosov med nogometnima zvezama Madžarske in Švice je zdaj slednjič prišlo do poravnave. Švicarska nogometna zveza je prejela iz madžarske prestolnice ofcielno vabilo, naj bi v teku oktobra njena nogometna reprezentanca prišla v goste v Budimpešto. Tako je spravljen s sveta tudi ta tihi spor med evropskimi sportniki, ki je nekoliko kail živahno sodelovanje vseh nogometašev po Evropi — tudi sedaj med vojno.

Na Madžarskem so preteklo nedeljo spet začeli prvenstvena tekmovalstva v nogometu. Med izvidi prvega kola beležimo tukaj samo remis, ki ga je dosegel novosadski nogometni klub AC Ujvidek proti dobremu nasprotniku Gammu z 2:2. Oba novinca v letošnji najboljši ligi, in sicer Vasas in Haladás, sta prvi nastop tudi opravila uspešno.

Znani norveški sportnik Charles Hoff, ki se je v zadnjem času živahno udeleževal pri preureditvi norveškega sporta v avtoritativni smeri, se je letos po 20 letih spet aktivno udeležil atletskega tekmovalstva za državno prvenstvo. Bivši svetovni rekordir, ki je nekoč osupnil svet in branil svetovni rekord v skoku ob palici s 4,12 m, je to pot kljub svojim 42 letom dosegel najboljši rezultat med vsemi in si z znanko 3,50 m ponovno priboril najboljšega norveškega skakalca ob palici.

Iz Tokia je prišla vest, da se nekdanji japonski maratonski prvak Yakamura pripravla za svojevrstni sportni podvig v »Naspol,« je Van Houten zamišljeno ponovil.

»Premislil sem vso stvar. Kaj prispeva vsak izmed naju? Jaz sem dal svoje delo in čoln; toliko drži, da ne bi brez čolna nič opravili, ker po kopnem ne bi bili mogli priti v ta konec lagune. Brez čolna ne bi bili odkrili ostrig: in k temu pride še moje delo. Vi ste prinesli svoje poznanje lovi na bisere, in kar je še več, blago in zaloge s 'Tonge', svojo podjetnost in svoje delo. Če predlagam delitev naspol, s tem seveda ne pravim, da naj blaga in zalog z vaše ladje ne upoštevava. Predlagam, da vam pri obračunu plačam vse to iz svojega deleža. Potem je tu še denar s 'Tonge' in 'Cormoranta'. Čeprav smatram, da je Coxonov denar po pravici last najbližjega sorodnika, vendar mislim, da me to, kar sem preстал zaradi njegovega svaka Harroda, opravičuje rabiti denar za najino podvzetje, seveda s pogojem, da ga z obrestmi vred vrnem, kadar bo končano. Zato sem tudi z gotovim denarjem skoraj enako močan kakor vi; in tako imava konec koncev na eni strani moj čoln in moje delo, na drugi pa vaše delo in vaše poznanje biseroval.«

Minuto ali kaj je Van Houten molčal, in Floyd je spet opazoval njegov drzni, oblastni in trdi gusarski profil. Bilo je, kakor da bi izza človeške krinke duh sokola gledal po morju.

»Zdi se mi,« je Van Houten rekel Floyd, »da je čoln Coxonova last.«

»Čigava je bila potem 'Tonga'?« je vprašal Floyd. Van Houten očitno ni vedel kod ne kam. Nato se je zasmel.

okviru proslave 10-letnice ustanovitve Mandžukua. Yakamura, ki je zdaj 52 let star, namerava prehoditi pot iz Tokia v Hsingking v 56 dnevih, odšel pa bo na to romanje prav izpred cesarske palače v Tokiu. V dveh mesecih hoče ta stari sportnik ob tej slavnostni priliki prepešati čitli okrog 3500 km.

Ogromno območje nemške zveze za telesno vzgojo so v zadnjem času upravno razdelili na novo, in sicer v glavnem tako, da se krije tudi z razdelitvijo stranknih organizacij, kar bo sportnim organizacijam znatno olajšalo poslovanje z oblastmi. Od 1. septembra dalje bo delovalo v Nemčiji 42 okrožij (Gau) z okroglo 900 sportnimi območji (Kreise). Razen tega je ostalo po starem urejenih še 5 sportnih okrožij (Beiriche), med njimi tudi nekdanja Ostmark ali kakor se imenuje zdaj — Donau Alpenland, ki obsega vse ozemlje stare Avstrije.

Mali oglasi

Službe išče

Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Mlajše dekle

z gospodinjko šolo išče mesto postrežnice ali kako drugo službo za čez dan. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Pridna in poštena« 2224. 11361-2

Dekle

z znanjem klavirja išče namestitve dnevno od 15. ure. Gre k otrokom in bi pomagala v gospodinjstvu. Naslov v vseh posl. Jutra. 11348-2

Pouk

Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Klavirsko

harmonika in klavir poučuje gospo po hitri in posebni metodi. — Pridi tudi na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Prodam

Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Strešno lepenko

domaćega izdelka, vse debelosti, dobavljiva Jos. R. PUH, Ljubljana. Gradaška ulica 22. telefon 25-13. 113-6

Heraklitne plošče

tma na zalogi Jos. R. PUH, Ljubljana. Gradaška ulica 22. telefon 25-13. 115-6

Otroške vozičke

vseh vrst, še predvojni material, dobite pri »PROMETA« nasproti Krizanske cerkve. Rabljene vzamemo v račun. 11362-6

»Contax«

Sunar 1:2. Elmar 1:3,5 s focomatom vse tovarniško novo in »Agfa karat« prodamo: »Interpromet, Ul. 3. maja št. 10. 11359-6

2 prodajalni mizi

in star les prodam. — Mestni trg 17. 11350-6

Kupin

Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Krojaške odnadke

volnene in bombažne, pletilske ter šiviljske odrezke, kakor vse tekstilne odpadke kupuje: Gerkman, Hrenova ul. 8. 99-6

Lepo vogalno

parcelo v severnem delu Ljubljane, v bližini Blewisc, ceste prodamo. Informacije pri vratarju, Rimski trg 1. 11349-20

Oglasi v »Jutru«

imajo vedno uspeh!

Sobo odda

Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Sobo

z dvema posteljama, oddam. Lepi pot 3. Mirje. 11371-23

Prijazno sobico

v centru oddam gospodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 11370-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, 1 ali 2 postelja, oddam — Sp. Šiška, Cernetova 31-I. 11365-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam na Bleiweisovi (Tyrševi) cesti. Naslov v vseh posl. Jutra. 11365-23

Opremljeno sobo

lepo, s posebnim vzhodom in souporabo kopalnice takoj oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11364-23

Sobe išče

Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Opremljeno sobo

z dvema posteljama, s lešcem. Ponudbe pod »Zakonca« na ogl. odd. Jutra. 11358-23a

Izgubljeno

Izgubila sem 26. t. m. uhane z biserom. Postnega nadelja prosim, da jih proti dobri nagradi odda v ogl. odd. Jutra. 11354-28

Kompletna lepa

samska soba (oreh) za 3600 Lir in nov kauč za 2 osebe za Lir 1600 radi selitve na prodaj. »Merkur«, Miklošičeva 20, 11374-12

Oblačila

Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Siv kostum

skoro nov, za malo postavno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11372-13

Lokali

Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Industrijski

prostori se iščejo v Ljubljani ali okolici. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mehanična tkalnica«. 11318-19

Posest

Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Prodaj

za nizko ceno polovico stavbne parcele na Mirni, večjo stavbno parcelo na koncu Kolezije ob Gradaščici z odobrenjem za zidanje enonadstropne hiše, ter novo šeststanovanjsko hišo v Šiški. Informacije v realitetni pisarni Kunaver Ludvik, Miklošičeva cesta 34. 11351-20

Lepo vogalno

parcelo v severnem delu Ljubljane, v bližini Blewisc, ceste prodamo. Informacije pri vratarju, Rimski trg 1. 11349-20

REGALA

MILIONI a chi acquista un biglietto per L. 12.-

DARUJE

MILIJONE onemu, ki si nabavi srečko za L. 12.-

LOTTERIA MERANO

Se val al caffè o al circolo, ricordati che alle tue spalle c'è un'amica invisibile: la Fortuna e ti dice: acquista qui un biglietto della Lotteria. Non rischi che 12 lire. Niente in confronto alla possibilità di diventare milionario e di essere felice e contento per tutta la vita.

Ce greš v kavarno ali v družbo vedi,

da je za tvojim hrbtom nevidna prijateljica Sreča, ki ti govori: kupi tu srečko Lotterije. Tvegaš samo 12.- lir. To ni nič v primeri z možnostjo, da lahko postaneš milijonar, srečen in zadovoljen za vse življenje.

»Nu, bodi si,« je dejal. »Delila bova naspol, a vi boste plačevali blago in zaloge; trenutke je pre-

zgodnji za razgovore o delitvi tega, česar še nimava, a vsekako sprejemem vaš predlog.«

Govoril je brez navdušenja. Nato je vstal. Dotlej sta sedela na skali, s hrbtom proti laguni, z obrazom proti morju. Veter je bil malone ponehal, in ko sta se zdaj obrnila, sta zagledala na oni strani lagune tenak stebel dima, ki se je dvigal iz taborišča v skoraj negibni zrak.

»Znamenje,« je rekel Floyd. »Ladja!« je vzklilnil Van Houten.

Zasenčila sta si oči z rokami in videla Izabelo, ki se je gibala okrog ognja. Kar naprej je metala drva v plamen, in v tem, ko sta jo gledala, se je vzdignil še gostejši dim.

Van Houten je pobral biser, ki je še vedno ležal na školjki, ter ga spravil v žep; potem se je ozrl na kupe nepreiskanih ostrig. Zdaj ni bilo več časa, da bi vrgla vse to v laguno in zabrisala sledove svojega dela; treba se je bilo neutegoma vrniti v taborišče. Pohitela sta k čolnu, ki je ležal na suhem, ter ga porinila v vodo. Floyd je prijel za vesla.

Ko sta dospela na oni breg, ju je Izabela že čakala. Pomagala jima je izvleči čoln iz vode.

»Ladja,« je rekla; »jadrnica je videti.« »Pokazala je na široko morje.

INSERIRAJTE V »JUTRU«